

Mafundisho ya Mungu Utangulizi wa Kozi

Kicheza Video <https://vimeo.com/683509286/bb03917803>

Utangulizi

Utamaduni wetu leo unaweka thamani kubwa kwa habari na maarifa hivi kwamba karibu inapakana na ibada. Watu hutumia muda mwingi na bidii kutafuta kila maelezo yanayopatikana kuhusu kila somo, haijalishi ni madogo kiasi gani. Iwe ni viungo vilivyomo kwenye chakula chetu, hadithi za watu mashuhuri wanaotuvutia, jinsi bidhaa tunazotumia zinaweza kudhuru mazingira, au jinsi teknolojia tata inavyofanya kazi—tunataka kujua. Tunahisi kama tunahitaji kujua.

Hakuna tatizo lolote na udadisi wa aina hiyo. Lakini inashangaza kwamba tunatumia muda mwingi sana kutazama mtandaonikwa habari kama hizo, tukitumia kwa hamu kila data tunayoweza kupata, lakini wengi wetu hatutumii muda mwingi kujaribu kujifunza kuhusu majibu ya baadhi ya mambo ya ndani kabisa ya maswali ya kitheolojia maishani. Ni nini kinachoweza kuwa muhimu zaidi kuliko kujifunza juu ya Yule aliyeumba kila kitu kinachotuzunguka, na je, ndiye chanzo kikuu cha vyote vilivyopo? Kati ya mambo yote tunayoweza kufuatilia, jambo muhimu zaidi maishani ni kumjua Mungu wa kweli kwa undani na kibinafsi kupitia kujifunza kwa makusudi juu ya asili yake, tabia yake, na ukamilifu wake.

Ikiwa tutamwelewa Mungu vibaya, tutaelewa vibaya kila kitu kingine maishani. Ni lazima tumwelewe vizuri ikiwa tutaelewa majibu sahihi kwa “maswali makubwa.” Kumjua Mungu ni mahali ambapo maarifa yote hatimaye huanza. Nabii Yereimia alisema, “Bwana asema hivi, Mwenye hekima asijisifu kwa ajili ya hekima yake, wala shujaa asijisifu kwa ajili ya nguvu zake, wala tajiri asijisifu kwa ajili ya utajiri wake; bali yeye ajisifuye na ajisifu kwa neno hili, ya kuwa ananifahamu mimi, na kunijua mimi, ya kuwa mimi ndimi Bwana” (Yereimia 9:23-24). Kumjua Mungu, kwa hivyo, lazima iwe kipaumbele chetu cha kwanza (ona Kumbukumbu la Torati 4:29). Kwa hakika, ujuzi wetu juu ya Mungu utakuwa na mipaka siku zote kwa sababu akili zetu zenye kikomo haziwezi kufahamu yote yanayopaswa kujua kumhusu Mungu. Lakini Biblia inafunua yote tunayohitaji kujua kumhusu. Na funzo la Mungu ndilo ufuatiliaji wa kiakili wenye kuthawabisha zaidi tuwezayo kufanya. Kumjua Yeye ni hatua ya kwanza ya kumjua Yeye. Katika kozi hii ya TETC, tutachukua hatua za kwanza kuelekea kumjua Mungu kwa kuangalia sifa kuu za Mungu Baba kama zilivyofunuliwa katika Maandiko.

Nyenzo za Mafunzo Zinazohitajika:

Tony Evans, *God Himself: A Journey through His Attributes*. Unaweza kununua toleo [la kuchapisha](#) au [la Wasaha](#).

Utahitaji pia tafsiri thabiti ya Biblia ya kiinjili (badala ya tafsiri). Tunapendekeza na kimsingi tutakuwa tukitumia New American Standard Bible (NASB), ambayo imeunganishwa katika mtaala wote. Matoleo mengine mazuri ni pamoja na ESV (English Standard Version), NIV (New International Version), NLT (New Living Translation), na NKJV (New King James Version).

Mahitaji ya Kozi:

Soma: Masomo kutoka kwa kitabu cha Dkt. Evans *God Himself* yatatolewa kwa kila moduli ya kozi. Sura hizi hutoa usuli na muktadha muhimu wa mada za kozi, kwa hivyo zinapaswa kusomwa pamoja na mtaala wa kozi. Pia kuna usomaji wa ziada katika mtaala wote unaozingatia vipengele maalum vya mada za kozi.

Tazama/Sikiliza video na sauti zote za kozi: Kila sehemu ya kozi ina nyenzo za video na sauti ambazo zimejumuishwa kama sehemu ya mtaala. Video na sauti hizi ni fursa yako ya kumsikia Dkt. Evans akikupa mafundisho ya kina kuhusu mada zinazoshughulikiwa katika kozi hii.

Weka shajara ya kozi: Mtaala wa kozi umeundwa kwa maswali wasilianifu ambayo yatakuielekeza katika mada za kozi. Kwa sababu maswali haya hukuruhusu kuchimba ndani zaidi kwenye muktadha wa kibiblia kwa kila moja ya mada katika kozi na kutumia kile unachojifunza katika maisha yako, unapaswa kufanya uwezavyo kujibu zote. Ni wewe tu unaweza kuona majibu yako na yanakusanywa pamoja kama shajara yako ya kozi. Jarida huunda kitu cha kibinafsi cha kujifunzia ambacho hukusaidia kufuatilia maendeleo unayofanya katika kozi.

Shiriki: Schemu ya maoni ya umma ya kozi (chini ya kila ukurasa katika kozi) inakuruhusu kuwasiliana na washiriki wengine na inaruhusu wengine kujua kile unachojifunza. Pia hukuruhusu kuchapisha maswali ya umma ambayo unaweza kuwa nayo kuhusu maudhui. Unakaribishwa wakati wowote katika mtaala kuchapisha swali au maoni ili kushirikisha jumuiya pana ya wanafunzi wanaoshiriki katika kituo cha mafunzo.

Pitisha Maswali ya Moduli: Mwishoni mwa kila moduli utapata swali fupi la maswali matano ambalo linashughulikia usomaji wa kozi, video/sauti, na mtaala wa kozi. Lengo la mitihani ni kupitia kile ulichojifunza na kuhakikisha unatimiza maudhui ya moduli. Ili kumaliza moduli, utahitaji kupata alama ya asilimia 80 au zaidi kwenye jaribio. Unaweza kufanya jaribio hilo mara nyingi unavyohitaji hadi upate alama ya kufaulu.

Kozi ya TETC: Mafundisho ya Mungu

Moduli ya Kwanza: Asili na “ Ukamilifu ” wa Mungu

Utangulizi

Mungu ni nani? Je, Yeye ni mtu wa namna gani hasa? Hakuna maswali muhimu zaidi tunayoweza kuuliza, na kuna majibu mengi yanayopatikana kutoka kwa wanatheolojia na wanafalsafa mbalimbali. Lakini ikiwa kweli tunataka kuufikia ukweli, ni lazima tugeukie Maandiko, kwa Neno la Mungu Mwenyewe. Ufahamu wa kibiblia wa Mungu na sifa zake ni muhimu kwa kuamua kile tunachoamini, jinsi tunavyochagua kuishi, jinsi tunavyoamua vipaumbele vyetu, na jinsi tunavyofuata kusudi letu. Ikiwa tutashindwa kumwelewa kwa usahihi, basi tunaweza sio tu kuanguka katika makosa katika theolojia yetu, lakini pia kupata shida sana kuishi maisha ambayo ametuitia. Theolojia isiyo sahihi kuhusu Mungu itasababisha mapambano ya kiroho na kushindwa kustawi kama muumini. Ndiyo maana ni muhimu kuwa na ufahamu sahihi wa Mungu ni nani, Yeye ni wa aina gani, na jinsi anavyohusiana na uumbaji wake, hasa wale ambao ni *mfano wa Dei*—walioumbwa kwa sura yake. Zaidi ya hayo, kujua asili na sifa za Mungu, kama alivyojifunua katika Maandiko, kunaweza kutuokoa kutokana na maisha ya kuchanganyikiwa na kushindwa.

Kutoelewana kumhusu Mungu kumeenea katika ulimwengu wetu leo. Kama vile Dkt. Evans anavyoandika: “Mungu ameelezewa vibaya, kufafanuliwa upya kwa huzuni, na hata kupuuzwa, kiasi kwamba watu hawaelewi asili yake ya kweli na, matokeo yake, wanakumbwa na mitazamo ya uongo na yenye madhara kuhusu Mungu.” (*God, Himself*, 8). Kuwa na theolojia nzuri ni muhimu. Kwa hivyo, madhumuni ya kozi hii ni kuangalia kwa karibu zaidi kile ambacho Biblia inafichua kuhusu kiini cha Mungu na sifa za Mungu. Tunapojifunza, hakika tutapata upendo wa kina na shukrani kwa Yeye ni nani na kile ambacho ametufanyia.

Upeo wa Kozi Hii

Katika sehemu hizi tano, tutakuwa tukizingatia ukweli huu kuhusu Mungu:

Moduli ya Kwanza: Asili Yake na “ Ukamilifu ” wake: kuelewa kiwango cha ukuu, mamlaka, na uwezo Wake.

Moduli ya Pili: Utakatifu na utukufu wake: kuelewa upekee wake na ukuu.

Moduli ya Tatu: Ghadhabu Yake na upendo Wake: kuelewa jinsi anavyotufikiria—viumbe wake wapendwa katika hali yetu yote ya dhambi.

Moduli ya Nne: Ukuu wake na hekima: kuelewa kiwango cha maarifa Yake ya wakati ujao na wa sasa.

Moduli ya Tano: Wema na neema yake: kuelewa nia yake ya kutuweka huru kutoka katika utumwa wa dhambi na ubinafsi.

Shughuli 1: Soma na Utazame

Kabla ya kuanza somo hili, andika aya moja au mbili ukielezea ufahamu wako wa Mungu ni nani na jinsi alivyojidihirisha kwako. Kuwa mahususi kadiri uwezavyo, na ujisikie huru kutumia Biblia ili kuunga mkono ufafanuzi wako. Usijali ikiwa huna majibu yote. Kama ungefanya hivyo, hungehitaji utafiti huu! Rekodi tafakari zako katika kisanduku cha majibu hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa soma sura ya 1-2 ya kitabu cha mafunzo, *God, Himself: A Journey through His Attributes*. (Ikiwa bado hujapata maandishi ya kozi, *Mungu Mwenyewe*, unaweza kurudi kwenye **ukurasa wa Utangulizi wa Kozi** [Kumbuka tafadhali weka kiungo kwenye ukurasa

wa utangulizi wa Kozi mara tu inapokamilika] na usogeze chini hadi "Nyenzo Zinazohitajika za Kozi" kwa viungo vya toleo la kuchapishwa na la Kindle la kitabu hicho.)

Je! ni baadhi ya sababu zipi ambazo Dkt. Evans anatoa katika sura ya 1 kuunga mkono maoni yake kwamba, “Kusoma na kujua asili ya Mungu kunapaswa kuwa lengo kuu na hamu ya waumini wote katika Kristo”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, ni baadhi ya mifano gani ambayo Dkt. Evans anatoa kutoka katika Maandiko ili kuonyesha ukweli kwamba Mungu ni wa Utatu, yupo milele kama Baba, Mwana, na Roho?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Katika sura ya 2 Dkt. Evans anasema kwamba kuna kipengele cha maadili kwa ukweli kwamba Mungu ni mjuzi wa yote na anajua mambo yote. Ni nini kipengele hiki cha maadili na ina maana gani kwetu binafsi kwamba tunajulikana kikamilifu na Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anahitimisha somo lake la uweza wa Mungu kwa tafakari kuu nne za jinsi ya kuamsha nguvu hiyo katika maisha yetu. Orodhesha haya kwa maneno yako mwenyewe. Je, ni kipi kati ya hizi ambacho kina changamoto zaidi kwako katika msimu huu wa safari yako ya imani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama video ya kufundisha ya Dkt. Evans:

<https://vimeo.com/684037117/db6744a091>

SWALI LA TAFAKARI: Chukua muda kujitambulisha kwa wanafunzi wenzako katika kozi. Je! ni baadhi ya sababu zipi umeamua kuchukua kozi hii juu ya Mafundisho ya Mungu? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kujitambulisha kwa wanafunzi wenzako.

Shughuli 2: Muumba Aliyekuwepo

Kabla ya kuangalia sifa mbalimbali za Mungu, ni muhimu tufahamu asili yake, yaani, kiini chake. Kama Dkt. Evans anavyofafanua dhana hii, kuelewa asili ya kitu ni pamoja na "sifa za asili ambazo hufafanua kiumbe chochote, mnyama, au kitu" (*God, Himself, 8*). Hivyo, kuelewa asili ya Mungu kunamaanisha kuelewa Yeye ni nani ndani yake mwenyewe; sio kile falsafa yoyote ya kibinadamu au theolojia inavyomfikiria au inavyotaka awe. Asili ya Mungu ni Yeye alivyo ndani kabisa—kiini chake na sifa zake. Tukikosea hapa, tutakosea kila kitu kingine katika theolojia yetu. Hii ndiyo sehemu ya kuanzia kwa ufahamu sahihi.

Jambo la kwanza muhimu tunalohitaji kujua kuhusu Mungu ni kwamba yuko. Yupu. Na Yeye ndiye mwenye jukumu la kusababisha kila kitu kingine kuwepo. Kabla ya kitu kingine chochote kuumbwa, Yeye alikuwa tayari. Yeye ndiye ukweli wa msingi wa kuwepo, na huu ndio ukweli mmoja wa msingi ambao hatuthubutu kuukwepa au kuupuuza.

Soma Mwanzo 1:1. Ni ukweli gani wa kimsingi ambao mstari huu unatuambia kuhusu Mungu na shughuli zake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 14:1. Mtunga-zaburi anatathminiye mtu anayekana kwamba hakuna Mungu? Je, anamaanisha nini tatizo la mtu huyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 1:20. Je, inawezekanaje sisi kujua kwamba Mungu yupo na ni nini maana ya kupata ujuzi huo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Wakolosai 1:16-17. Yesu Kristo alikuwa na jukumu gani katika uumbaji wa ulimwengu na ana jukumu gani katika kuudumisha?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Unapochunguza Maandiko ambayo tumetoka kuyatazama, kwa nini unafikiri ni muhimu kukubali kwamba Mungu ndiye Muumba?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Haihitaji ujuzi mwingi wa Maandiko kugundua kwamba Biblia haijishughulishi na kutoa uthibitisho wowote wa kifalsafa au wa kihistoria au wa kisayansi wa kuwepo kwa Mungu. Kutoka kurasa za kwanza kabisa za Mwanzo, hii ni dhana ambayo kila kitu kingine kinajengwa. Uwepo wake unachukuliwa kuwa wa kawaida.

Bila shaka, kuna hoja nyingi nzuri na zenye kusadikisha kwa nini tunaweza kuwa na uhakika katika kuwepo kwa Mungu, lakini mtazamo wa kibiblia unadhania kwamba ukweli wa Mungu ni ukweli ambao umeandikwa ndani ya moyo wa kila mwanamume na mwanamke. Kwa hakika, kubishana dhidi ya Mungu ni kubishana dhidi ya jambo lile lile linalotupa uwezo wa kubishana!

Sasa tazama jibu la Dkt. Evans kwa swali lifuatalo: 'Biblia haihusiki sana na kujadili uwepo wa Mungu; inachukulia uwepo wake kama msingi wa maisha yanayoeleweka vizuri na yanayoishiwa vizuri. Hata hivyo, katika muktadha wetu wa kisasa, hili sio tena dhana inayoshirikiwa na wote. Pamoja na kuongezeka kwa idadi ya wanaoamini kuwa hakuna Uhakikakuhusu Mungu (agnostiki), wasioamini katika Mungu (wasiomwamini Mungu), na wale ambao hawana uhusiano wowote wa kidini, ni njia zipi tunaweza kutumia kutoa hoja ya kisasa kuhusu uwepo wa Mungu?

<https://vimeo.com/684443081/0203f45571>

Ili kuchunguza mawazo haya zaidi unaweza kusoma [makala hii ya muhtasari juu ya hoja za kuwepo kwa Mungu kutoka GotQuestions.org](#).

SWALI LA TAFAKARI: Ungeanzaje mazungumzo na mtu ambaye hamwamini Mungu? Ungewatambulishaje kwa Mungu kama Muumba wao? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kutafakari na kujibu baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli ya 3: Mungu Aliye Juu ya Yote na wa Kibinafsi

Utukufu wa Mungu

Tunapozungumzia juu ya ukuu wa Mungu, tunasema kwamba Yeye ni tofauti kabisa na ulimwengu alioumba, na kwamba Yeye yuko juu na zaidi ya uumbaji Wake. Yeye yuko pekee yake. Yeye ni wa kipekee. Hakuna mwingine kama Yeye. Na hakuna mwingine juu Yake. Kama vile Dkt. Evans anavyoandika: 'Mungu ni mkubwa kuliko jumla ya uumbaji Wake' (*God, Himself, 14*). Anaweza pia kuitwa *asiye na mipaka*, kwa kuwa Yeye anavuka ulimwengu huu wa kidunia, uliopo si hapa tu bali pia katika ulimwengu zaidi ya ule tunaoishi sisi wanadamu.

Soma Isaya 40:18-26. Je, kulingana na kifungu hiki ni kosa lipi la msingi linalofanywa na wale wanaoabudu sanamu? Ni nini mapungufu ya sanamu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Linganisha mipaka hiyo na uhalisi wa Mungu wa kweli. Orodhesha mambo ambayo kifungu hiki kinatufundisha kuhusu Mungu wa kweli.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Ukuu wa Mungu unatuambia kitu muhimu sana kuhusu kiini chake. Mungu ni roho. Yeye si wa kimwili—si wa mwili na unaoweza kuonekana, bali ni wa kiroho na asiyeonekana. Hivyo, tunaunganika kwa undani zaidi na Yeye si katika ulimwengu wa kimwili, bali katika ulimwengu wa kiroho.

Soma Yohana 4:23-24. Je, kiini cha Mungu kama Roho kina maana gani kwa jinsi tunavyopaswa kumwabudu na unafikiri inamaanisha nini “kuabudu katika roho na kweli”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yohana 1:18. Je, kuna yeyote “amemwona” Mungu? Ikiwa ndivyo, alijidhihirishaje?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anajenga juu ya matumizi ya Yesu ya upepo katika Yohana 3:8 kama mfano wa jinsi tunavyoweza kujua kitu kipo hata kama hatuwezi kukiona kwa macho yetu ya kimwili. Ingawa hatuwezi kuuona upepo wenyewe moja kwa moja, tunaweza kuuona upepo kupitia matokeo yake kwa vitu vingine. Huenda isionekane, lakini tunajua uhalisi wake kwa sababu inapokuwapo, viungo vya mti hujipinda, kofia hupeperushwa, miavuli hutoka ndani, na tunahisi nguvu zake inapotupiga usoni.

Soma Zaburi 19:1 na Warumi 1:20. Kwa hivyo, kulingana na aya hizi, tunawezaje kutambua ukweli wa Mungu asiyeonekana?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Moja ya njia ambazo Mungu ni mkuu ni kwamba Yeye hupita wakati. Yeye hazuiliwi na saa au kalenda. Wewe na mimi ni viumbe vya mstari ambao huenda kutoka hatua A hadi B hadi C, viumbe vya zamani, sasa, na siku zijazo. Si hivyo kwa Mungu, kwa maana Yeye anasimama nje ya wakati. Kwake, kila wakati upo kwa wakati mmoja, kwani Yeye hana mwanzo na mwisho. Anafanya kazi ndani ya wakati, lakini Yeye hazuiliwi na wakati.

Soma Zaburi 90:1-2. Je, zaburi hii inasema nini juu ya kutokuwa na wakati kwa Mungu? Je, uhusiano wake na wakati ni upi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mungu ambaye ni wa Kibinafsi

Watu wengi wanaamini katika aina fulani ya nguvu ya uumbaji usiyoonekana. Lakini hawajui mengi kuhusu kile wanachojaribu kuelezea zaidi ya kukubali kwamba kuna uwezekano wa kiumbe kama huyo. Lakini Biblia inafunua kwamba Mungu si mungu asiyefikiriwa tu au wazo la kidini. Yeye ni wa kibinafsi, na ana utu. Kwa sababu hii, Anahusiana nasi kwa msingi wa mtu na mtu.

Soma Kutoka 3:3-6, ambayo inarekodi wakati ambapo Mungu alijidhihirisha kwa Musa kwa mara ya kwanza. Mungu alifanya hivyo jinsi gani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Kutoka 3:13-15. Je, Mungu alijiita jina gani katika kifungu hiki? Je, unafikiri kuna umuhimu gani wa kujidhihirisha Kwake kwa jina hilo na jina hilo linatuambia nini kuhusu asili yake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anaandika kuhusu “MIMI NIKO”: “Katika jina hili ambalo Mungu hutufunulia kumhusu Mwenyewe, tunapata kiwakilishi cha kibinafsi 'MIMI.' Sifa za kibinafsi ni pamoja na akili, hisia, utashi, na fahamu. Mungu ana yote haya, na zaidi” (*God, Himself*, 18). Kwa maneno mengine, Mungu si mukhtasari wa kifalsafa wa kueleza kuwapo au “kiumbe cha ukuu zaidi,” ambaye anabaki mbali na wanadamu. Hapana, Yeye ni Mungu wa kibinafsi ambaye amejihusisha mwenyewe na sisi.

Francis Schaeffer alitunga kishazi chenye kusaidia ambacho kinashikilia ukweli kuhusu nguvu na utu wa Mungu pamoja. Alimtaja kuwa “Mungu asiye na mwisho.” Yeye ni wa milele na wa kibinafsi. Hakuna dini nyingine inayomwelewa Mungu kwa njia hiyo. Na kila mtu ana utu kwa sababu unatoka kwa Yule ambaye ndiye Utu wa mwisho.

Kwa sababu Mungu ni wa kibinafsi, hatumvutii tu kutoka mbali. Tunaweza kuwa na uhusiano naye. Kama Karl Barth alivyoandika katika *Church Dogmatics*: “Mungu wa kibinafsi ana moyo. Anaweza kuhisi, na kuathirika. . . . Hawezi kuhamishwa kutoka nje kwa nguvu ya nje. Lakini hii haimaanishi kwamba Yeye hana uwezo wa kujisogeza Mwenyewe.” Maombi yetu, kwa kweli, ndiyo injini ambayo kwa hayo tunaweza kuuguza moyo wa Mungu.

SWALI LA TAFAKARI : Je, kuna tofauti gani katika maisha yako kujua kwamba Mungu ni mtu wa kibinafsi? Je, amejidhihirishaje katika njia za kibinafsi, za kimahusiano katika maisha yako? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 4: Mungu wa Utatu

Mojawapo ya mambo magumu zaidi kufahamu kuhusu asili ya Mungu ni kwamba Yeye ni kiumbe cha utatu. Yeye ni Mungu mmoja, anayeishi katika nafsi tatu zinazolingana ambaye ni mmoja katika asili, lakini tofauti katika utu. Yeye ni Mungu Baba, Mungu Mwana, na Mungu Roho Mtakatifu. Na bado Yeye ni Mmoja. Ingawa rafu zimejaa vitabu vya wanatheolojia wakubwa vilivyoandikwa kushughulika na dhana hii, lazima kwa namna fulani tuwe sawa na kukubali kwamba ukweli huu unazidi ufahamu wetu kamili.

Watu wametoa mifano mingi ili kuonyesha tatu-kwa-moja. Hapa kuna machache: Tufaha lina sehemu tatu (ngozi, majimaji na msingi) lakini ni tufaha moja. Karafuu yenye majani matatu ni mmea wenye majani matatu ambayo yote ni sehemu ya shina moja. Sitiari nyingine ni unapoweka mchemraba wa barafu ndani ya maji yanayochemka inakuwa kigumu, kioevu, na gesi kwa wakati mmoja—lakini yote bado ni ile ile H₂O. Bado taswira nyingine ni yai, linalojumuisha ganda, kiini, na ute, lakini likiwa yai moja.

Vielezi hivi vinaweza kusaidia, lakini vyote si kamilifu kwa kuelewa ukweli kamili kuhusu Utatu. Kwa hivyo, badala ya kuwa na wasiwasi juu ya kujua jinsi yote yanavyofanya kazi, tunapaswa kuzingatia kile ambacho Biblia inatuambia.

Kwanza, Biblia inatuambia kwamba Mungu ni mmoja. Hili ni fundisho muhimu la msingi katika Agano la Kale, hasa kwa kuzingatia imani ya dini nyingi za kale zilizoamini kuwa kulikuwa na miungu mingi.

Soma Kumbukumbu la Torati 6:4; Isaya 45:5; 1 Wakorintho 8:4-6. Vifungu hivi vinatufundisha nini kuhusu Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Pitia Mwanzo 1:1 katika nukuu hii kutoka kwa Dkt. Evans: “Neno la Kiebrania la Mungu hapa ni *Elohim*, neno la wingi. Hata katika sentensi ya kwanza ya Biblia, Mungu anatumia kwamba Yeye ni wingi hata kama Yeye ni umoja” (*God, Himself*, 20). Sasa soma Mwanzo 1:26, ambapo tena wingi umetumika. Je, unafikiri nini umuhimu wa neno hili kuwa wingi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Wagalatia 1:1, 3; Waefeso 1:2-3. Ni nani kati ya watatu katika Utatu anayetajwa kuwa Mungu katika mistari hii?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yohana 1:1-14; 20:28. Ni nani kati ya watatu katika Utatu anayetajwa kuwa Mungu katika mistari hii?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Matendo 5:3-4. Ni nani kati ya watatu katika Utatu anayetajwa kuwa Mungu katika mistari hii?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Mathayo 28:19. Katika Agizo Kuu, waliogeuka walibatizwa kwa jina la nani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Petro 1:1-2. Ni washiriki gani wa Utatu wanaohusika katika wokovu wetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama tunavyoona, hili ni fundisho muhimu na thabiti katika Biblia nzima. Huenda tusiwe na uwezo wa kuelewa kabisa kwa mtazamo wetu mdogo wa kibinadamu, lakini ni muhimu kwa sababu inadhihirisha kwamba Mungu ni, ndani Yake, jumuiya ya upendo inayofanya kazi pamoja ili kuumba, kusimamia, kukomboa, na kupatanisha uumbaji wake kuwa uhusiano wa karibu, wa kibinafsi Naye.

Ikiwa ungependa kuchunguza baadhi ya sababu zaidi kwa nini kuamini Utatu ni muhimu, unaweza kusoma mojawapo ya makala hizi kutoka Muungano wa Injili: [Sababu 5 kwa nini Utatu ni muhimu sana](#) au [Sababu 2 kwa nini Utatu ni muhimu](#).

SWALI LA TAFAKARI: Ni sababu zipi kati ya zilizoorodheshwa katika makala haya ambazo zilikuvutia sana? Kwa nini unafikiri imani katika Utatu ni sehemu muhimu ya fundisho la Mungu? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 5: Mungu Mwenye Kujitosheleza na Asiyebadilika

Kujitosheleza kwa Mungu

Kwa sababu ya mambo yote ambayo tayari tumezingatia, tunaweza pia kusema kwamba Mungu anajitosheleza. Kama kiumbe wa milele hana haja ya chakula au maji au hewa au kitu chochote ambacho ni muhimu kwa maisha yetu. Yeye ametimizwa kabisa ndani Yake, ambayo ina maana kwamba Yeye hatuhitaji sisi kwa jinsi tunavyomhitaji. Kwa hivyo, hatupaswi kutazama uhusiano wetu na Yeye kama ushirika kati ya walio sawa.

Dkt. Evans anaandika hivi: “Mungu hahitaji wewe wala mimi. Tunamhitaji. Mungu anatosha, kamili ndani Yake. Hahitaji kitu chochote katika ulimwengu Wake alioumba ili kumfanya ajisikie bora kuhusu kuwa Mungu. Ayubu 22:2-3 inasema kwamba Mungu hapokei faida yoyote kutoka kwa mwanadamu” (*God, Himself, 23*). Ni lazima tukumbuke hili kila wakati tunapozungumza kuhusu kuwa na uhusiano na Mungu.

Soma Luka 17:10. Uhusiano wetu wa mwisho na Mungu ni upi? Kwa nini hilo lina umuhimu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anaonyesha kwamba kuna athari tatu muhimu za utoshelevu wa Mungu:

Kwanza, huwezi kumsaidia. Yeye hahitaji msaada wako na atafanya kile ambacho anaenda kufanya. Hawezi kudanganywa, kutishwa, au kuogopeshwa.

Pili, Hahitaji kutetewa. Wakati fulani Wakristo wanahisi wanahitaji kwa namna fulani kumtetea Mungu, lakini Anaweza kujitunza Mwenyewe. Warumi 12:19 inasema, “Kisasi ni changu; nitalipa.” Tunaweza kuacha mambo mikononi mwake.

Tatu, Yeye hatutegemei. "Anatufurahia na anataka ibada na ushirika wetu," anaandika Dkt. Evans, "lakini unapokuja kumjua Mungu, unapaswa kumtegemea Yeye, si kinyume chake" (*God, Himself, 24*).

Na kwa sababu Yeye ni mkamilifu, ni ndani yake tu tunaweza kupata ukamilifu wetu wenyewe. Tunapaswa kumruhusu Mungu awe Mungu, na hilo liwe la kutosha kwetu.

Soma Zaburi 23. Zaburi hii inafunua nini kuhusu hitaji letu kwa Mungu na utoshelevu wake kwetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama alivyoandika Jonathan Edwards: “Mungu ameandaa ili kuondoa kujiinua kwetu; kwamba tuwe na utegemezi wa kikamilifu na kwa kila njia juu ya Mungu, kwa ajili ya mema ya maadili na ya asili yanayohusiana na wokovu; na kwamba tumepokea yote kutoka kwa mkono wa Mungu, kwa nguvu na neema Yake.” Si juu yetu. Ni juu Yake.

Kutobadilika kwa Mungu

Haibadiliki ni neno ambalo hatutumii mara kwa mara katika mazungumzo ya kawaida. Lakini ni neno lenye nguvu la kitheolojia ambalo kimsingi linamaanisha *lisilobadilika*. Hii ni sehemu nyingine ya kiini halisi cha Mungu—uthabiti Wake na kutobadilika. Yeye habadiliki na hatabadilika.

Soma Yakobo 1:17 . Mstari huu unatuambia nini kuhusu Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 119:89. Mstari huu unatuambia nini kuhusu Neno la Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waebrania 6:17-18. Je, mistari hii inasema nini kisichowezekana kwa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waebrania 13:8. Je, Yesu Kristo anashiriki sifa gani na Mungu Baba?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kuna hadithi kadhaa za Biblia ambazo zinaweza kuonekana, juu juu, kupingana na aya zilizo hapo juu. Hadithi kutoka kwa maisha ya Musa (soma Kutoka 32:10-14) na kutoka kwa maisha ya Yona (soma Yona 3, 4). Je, ni kwa jinsi gani hadithi hizi kuhusu Mungu anayebadili mawazo Yake zinaweza kuunganishwa na kutobadilika kwa Mungu? Hapa kuna kidokezo ikiwa unahisi kukwama: fikiria juu ya kile kinachotokea wakati watu ambao Mungu aliwaumba wawe na uhuru wa kuchagua kwa hakika wanachagua kufanya mabadiliko ambayo Yeye anahitaji - kwa maneno mengine, wanapokubali kupatana na mapenzi Yake. Je, Mungu amebadilika? Au kuna mtu amefanya mabadiliko? Toa muhtasari wa mawazo yako na maswali yoyote ambayo bado unayo. (Hakuna aliyesema hii ni dhana rahisi!)

Sasa tazama jibu la Dkt. Evans kwa swali lifuatalo: "Je, unaweza kufafanua sifa hii ya kutobadilika kwa Mungu? Pia, unaelewaje kutobadilika kwa Mungu katika mwanga wa maandiko katika Biblia ambapo Mungu hubadilisha mawazo yake au kutubu na kugeuka kutoka kwa njia fulani za kufanya (Yona 4:2; Zaburi 106:45)?"

<https://vimeo.com/684443576/0a2105cf9a>

SWALI LA TAFAKARI: Danieli 11:32 inatuambia kwamba “watu wanaomjua *Mungu* wao watapata nguvu na kuchukua hatua.” Ufahamu wetu wa kina zaidi wa Mungu utatuwezesha kuishi maisha ya utiifu na kusudi, kwa hivyo inafaa bidii yetu kusoma Yeye ni nani. Katika nusu hii ya kwanza ya moduli, tulijifunza kwamba Yeye ndiye Muumba aliyekuwepo kabla, mkuu, wa kibinafsi, wa utatu, anayejitosheleza, na asiyebadilika.

Chagua mojawapo ya sifa hizi na uandike jinsi sifa hii inavyoathiri maisha yako na kutembea kwako pamoja Naye. Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli ya 6: “ Ukamilifu ” wa Maarifa ya Mungu

Kadiri mtazamo wako wa Mungu ni nani, ndivyo uzoefu wako kwake utakavyokuwa mkubwa. Nusu hii ya pili ya somo itazingatia kuelewa vipengele vitatu muhimu vinavyoathiri ufahamu wetu wa ukuu na nguvu za Mungu. Tunaita sehemu hii “ Utu wote ” wa Mungu, na kwa hilo tunamaanisha uwezo Wake wa kuwa yote katika yote.

Wanatheolojia wamezungumza kimapokeo kuhusu hili kwa kuzingatia sifa tatu za uwezo huo —*ujuzi wa mambo yote, kuwa kila mahali*, na *uweza* . Mungu anajua kila kitu (omnipotence), yupo kila mahali (omnipresence), na ni mwenye uwezo wote (omnipotence). Tukishindwa kufahamu kweli hizi tatu kuu kumhusu, tutashindwa kumwona jinsi alivyo.

Ujuzi wa Mungu

Ujuzi wa Mungu unatuambia kwamba anajua kila kitu kilichopo. Hakuna kitu—hakuna chochote—kilicho nje ya nyanja Yake ya ujuzi. Na wala hamtegemei yeyote wala chochote kilicho nje ya nafsi yake kwa elimu yoyote juu ya jambo lolote. Yeye hajui tu ya zamani na ya sasa, lakini pia yajayo. Hakuna kinachompata kwa mshangao.

Soma Isaya 40:13-14. Je, ni jibu gani linalodokezwa kwa maswali ambayo Isaya anauliza katika kifungu hiki? Je, ni kiasi gani cha habari ambayo Mungu Anayo mikononi Mwake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama vile Dkt. Evans anasisitiza, “Mungu hapati ujuzi Wake kwa kujifunza. Hahitaji kujifunza, kusoma, na kuchanganua. Anajua anachojua kwa sababu tu anakijua. Maarifa yote juu ya masomo yote yanajulikana Kwake” (*God, Himself*, 34–35). Na kiwango cha maarifa hayo kinajumuisha habari za ndani sana. Kama vile Mathayo 10:30 hutuambia: “Nywele zenyewe za vichwa vyenu zimehesabiwa zote.” Fikiria hilo kwa muda. Hata maelezo madogo kama vile nywele nyingi tulizo nazo ni kitu ambacho Mungu anajulishwa kikamilifu. Hakuna maelezo ya maisha yetu yanayoanguka nje ya matazamio Yake. (Bila shaka, ikiwa una upara, hiyo hurahisisha kazi Yake!)

Soma Waebrania 4:13 . Kifungu hiki kinafichua nini kuhusu ukamilifu wa utambuzi wa Mungu wa hisia zetu, matamano, udhuru, na hisia zetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Ezekieli 11:5 Toleo la Kiingereza kwa Kiswahili linasema, “Ninajua mambo yanayokuja akilini mwenu. Linganisha hili na 1 Samweli 16:7. Je, Mungu anajua nini kuhusu mawazo yaliyo akilini *mwako* na anaona nini anapotazama moyoni *mwako* ?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Mithali 15:3 na Zaburi 90:8. Je, ni vifafanuzi gani katika mistari hii vinavyotumiwa kuonyesha upeo wa ujuzi wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama mwikio wa ukweli huu, Dkt. Evans anasisitiza, "Ufahamu wa kina wa Mungu unajumuisha kipengele cha maadili" (*God, Himself*, 36). Ni mabadiliko gani ambayo huenda ukahitaji kufikiria kufanya kulingana na yale unayosoma katika Mithali 15:3 na Zaburi 90:8?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 139. Zaburi hii inatupa umaizi gani kuhusu urafiki ambao Mungu anamjua kila mmoja wetu kama mtu binafsi? Tengeneza orodha ya mambo ambayo Mungu anajua *kukuhusu* kulingana na kifungu hiki cha Maandiko.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama vile Dk. Evans anavyoandika, “Hata wengine wanapokusoma vibaya, Mungu anajua hadithi ya kweli. Mungu pia anajua tunapofanya kama wanafiki, kuvaa vinyago vyetu. Anajua tunapotazama upande mmoja kwa nje lakini tuko tofauti kabisa ndani” (*God, Himself*, 39). Hatuwezi kumdanganya Mungu. Anajua wakati tunapofanya unafiki. Kwa upande mwingine, hatupaswi kufikiria hizi kweli kama za kukosoa na hasi kila wakati. Kumbuka kwamba Yeye anajua na anaelewa sababu za mioyo yetu. Anajua tunapojitahidi kadri tuwezavyo ingawa hatufikii kiwango. Hivyo basi, maarifa yake ya kina kuhusu sisi ni ya kutuhukumu . . . na kutuacha huru!

SWALI LA KUTAFAKARI: Utekelezaji wa vitendo vya ujuzi huu kamili juu yetu ambao unabubujika kutoka kwa uwezo wa Mungu kujua yote unaweza kupatikana katika Waebrania 4:13-16. Ujuzi huu kamili unajumuisha maarifa ya ndani ambayo Yesu anayo juu ya hali yetu ya kibinadamu kwa sababu aliingia ndani yake kikamilifu katika kupata mwili.

Je, kwa msingi wa kifungu hiki, Yesu anafanya nini mbinguni sasa hivi akiwa na ujuzi alio nao juu yako na ni aina gani ya tumaini na uhakika unaweza kupata kutokana na ukweli huo? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli ya 7: “Ukamilifu ” wa Uwepo na Nguvu za Mungu

Kuwepo kila mahali

Sio tu kwamba Mungu anajua kila kitu, lakini yuko kila mahali. Hakuna mahali katika uumbaji ambapo Yeye hayupo—na kuwepo katika utimilifu Wake wote wa Uungu.

Hapa kuna kitendawili katika moyo wa sifa hii ya Mungu. “Kuwepo kila mahali kwa Mungu hutufundisha kwamba Mungu wetu anaishi kwa ukaribu katika historia na bado yuko nje ya historia kabisa. Yeye ni wa juu na haonekani kwa wakati mmoja” (*God, Himself*, 41). Yeye ni *mkuu* kwa kuwa yuko nje ya eneo letu la kuishi. Na pia *hayuko* katika hali ya kuwa amejizamisha katika ulimwengu wetu na katika mambo ya wanadamu.

Soma 1 Wafalme 8:27 . Sulemani, ambaye alisimamia ujenzi wa hekalu la Mungu, alielewa ukweli gani kuhusu Yule ambaye angekaa humo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Isaya 43:1-7. Tafakari polepole juu ya ahadi ambazo Mungu hutoa kwa watu wake katika kifungu hiki kuhusu uwepo wake pamoja nao. Je, unajibu nini kwa uhakikisho huu wa ajabu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Lakini pia tunapaswa kukumbuka kwamba uwepo wa Mungu hautegemei ufahamu wetu juu yake. Huu ni ukweli ambao Dkt. Evans anasherehekea:

Mungu yupo unapomhisi na usipomhisi. Yupo unaposikia uwepo wake na unaposhindwa kuuhihi. Anakuongoza mara kwa mara ili utimize ahadi Yake kwamba atafanya na wewe kile alichosema atafanya, hata inapoonekana kana kwamba hafanyi chochote nawe. Hata wakati mambo yanaonekana kuwa mabaya, yanaweza kuwa yanaenda sawa tu, kwa sababu unapokuwa katika mapenzi ya Mungu, mambo mabaya ni sehemu ya mpango Wake mzuri. (*God, Himself*, 46)

Pitia Zaburi 139:7-12 kwa nuru ya ukweli huu.,wewe umeonaje ukweli huu wa uwepo wa Mungu usiokoma, hata katika mahali pa giza na upweke, kuwa kweli katika maisha yako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Uweza wa yote

Haitoshi kwamba Mungu anajua kila kitu na yuko kila mahali. Kinachofanya kweli hizi mbili kuwa za maana zaidi ni kwamba Mungu ni mweza yote. Hakuna kitu ambacho hawezi kufanya. Hakuna tatizo asiloweza kulitatua. Hakuna changamoto ambayo hawezi kushinda. Hakuna hali ambayo ni kubwa sana Kwake. Nguvu zake hazina kikomo.

Kama vile Dkt. Evans anavyoonyesha, “Mungu hana kikomo tu katika kile Anachoweza kufanya. Yeye hana kikomo katika jinsi anavyoifanya. Nguvu za Mungu hazina kikomo hivi kwamba Anaweza kuumba *ex nihilo* , kumaanisha 'kutoka pasipo na kitu chochote.' Hakuhitaji malighafi kuweka pamoja uumbaji Wake. Hatumii nguvu kufanya kile Anachotaka kufanywa. Hachoki, hafanyi kwa nguvu kupita kiasi, wala hasikii uchovu. Hatokwi na jasho kwa sababu kitu ni kigumu sana kuinua au ni kigumu sana kutengeneza” (*God, Himself*, 52).

Soma Isaya 40:28, na Zaburi 62:11 na 147:5. Mistari hii inafunua nini kuhusu nguvu za Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Nguvu za Mungu, kama uwepo wake, zinaenea kila mahali. Tunaona katika Biblia kwamba Mungu ana nguvu juu ya maumbile: gharika ya Nuhu na Yesu kutuliza dhoruba ni mifano miwili tu. Ana nguvu si tu juu ya nguvu za kiroho za uovu, bali pia juu ya hali zote za maisha.

Soma Mathayo 8:28-34. Je, Yesu alionyesha uwezo wake juu ya nguvu mbaya za kiroho?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Linganisha Yeremia 32:17 na 27. Sasa fikiria matatizo fulani au hali ngumu unazokabili maishani mwako sasa hivi. Je, ukweli huu kuhusu kuwa na uwezo wa Mungu una maana gani katika hali zako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Basi, tunafanya nini tunapojikuta tumechoka, tumelemewa, tunaogopa, tunahangaika, au hatuna uhakika kuhusu siku zijazo? Soma Isaya 40:28-31. Ni ahadi ya kushangaza gani inayotolewa kwetu katika kifungu hiki na nguvu zinazotupa tumaini zinatoka wapi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa pitia yale ambayo umejifunza kufikia sasa kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, “ Ujumla wa Mungu.”

https://www.dropbox.com/s/qa8l531ksu61c12/%234%20God_s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Allness%20of%20God%20Rev.mp3?dl=0

SWALI LA TAFAKARI : Katika mahubiri haya Dkt. Evans anatutembeza katika Zaburi 139, sehemu zake ambazo tayari umezisoma katika shughuli za somo hili. Ni nini kilikuvutia ulipokuwa unatembea naye kupitia kifungu hiki? Umejifunza nini

ambacho ni muhimu sana kwako katika hatua hii ya safari yako ya Kikristo? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na chukua muda kusoma na kutoa maoni juu ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 8: Hitimisho

Kama tulivyoona katika somo hili, theolojia sio tu harakati ya kufikirika. Kwa kadri tunavyoelewa Mungu ni nani, ndivyo hutupatia sisi ujasiri na tumaini. Hatukomei kwa ukweli nusu na udanganyifu ambao utamaduni wetu unatufundisha kuhusu Mungu, kwa kuwa Biblia inamfunua jinsi Yeye alivyo. Na kumjua Yeye ni nani kunaachilia hekima na maarifa Yake, uwepo Wake na ukaribu Wake, na uwezo wake na nguvu katika maisha yetu.

SWALI LA TAFAKARI: Kwa kuwa sasa tumejifunza sifa hizi za Mungu, rejea kwenye ufafanuzi wako wa awali wa Mungu ni Nani kutoka kwa Shughuli ya 1 na ufanye mabadiliko yoyote au nyongeza ambazo zingeimarisha. Ikiwa unajisikia vizuri, chapisha ufafanuzi wako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma ufafanuzi ambao wengine wamechapisha hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Rasilimali

Donald G. Bloesch, *Essentials of Evangelical Theology, Volume 1* (San Francisco, CA: Harper and Row, 1978).

John Jefferson Davis, *Handbook of Basic Bible Texts* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

Bruce Demarest and Gordon Lewis, *Integrative Theology* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1987).

Walter Elwell, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 1984).

Tony Evans, *God, Himself: A Journey through His Attributes* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2020).

Ikiwa ungependa kufuatilia kwa undani zaidi baadhi ya ulichojifunza katika moduli hii unaweza kusikiliza mahubiri yafuatayo kutoka kwa Dkt. Evans:

- Kumtafuta Mungu:
https://www.dropbox.com/s/bq6jl88vtirre2/%20231%20God_s%20Heart%20Imefichuliwa%20-%20The%20Pursuit%20of%20God.mp3?dl=0
- Ujuzi wa Mungu:
https://www.dropbox.com/s/vw0ptpbrwn3ccc2/%20232%20God_s%20Heart%20Imefichuliwa%20-%20The%20Knowledge%20of%20God_1.mp3?dl=0
- Asili ya Mungu:
https://www.dropbox.com/s/xm9vg3opv6gx5e0/%20233%20God_s%20Moyo%20Imefichuliwa%20-%20The%20Nature%20of%20God.mp3?dl=0

Maswali

1. Inamaanisha nini tunaposema Mungu habadiliki?

- a. Ana nguvu nyingi sana kuangamizwa
 - b. Yeye habadiliki
 - c. Yeye ni kinga dhidi ya maoni yetu
 - d. Hakuna kati ya zilizo hapo juu
2. Nini maana ya Mungu kuwa mtatu?
 - a. Yeye ni watatu katika moja
 - b. Yeye ni Miungu watatu tofauti
 - c. Yeye ni Mungu mmoja kwa wakati mmoja
 - d. Yote ya hapo juu
3. Maneno gani humwelezea Mungu vyema zaidi?
 - a. Yeye ni mtu binafsi lakini dhahania.
 - b. Yeye hana mwisho na ni wa kibinafsi.
 - c. Yeye hana mwisho lakini amejitenga.
 - d. Yeye ni aloof na abstract.
4. Ujuzi wa Mungu unamaanisha kwamba:
 - a. Mungu anajua yote.
 - b. Mungu yupo wote.
 - c. Mungu ni mwenye uwezo wote.
 - d. Mungu habadiliki.
5. Uweza wa Mungu unamaanisha kwamba:
 - a. Mungu anajua yote.
 - b. Mungu yupo wote.
 - c. Mungu ni mwenye uwezo wote.
 - d. Mungu habadiliki.

Kozi ya TETC: Mafundisho ya Mungu

Moduli ya Pili: Utakatifu na Utukufu wa Mungu

Utangulizi

Wengi wetu tuna aina tofauti za sahani na vyombo ambavyo sisi hutumia kwa hafla tofauti. Vingi ni vya matumizi ya kawaida, kwa ajili ya mlo na vitafunio vya kila siku. Kisha, tunapovichafua, tunavitupa kwenye mashine ya kuosha vyombo au kuziosha kwenye sinki. Havina kitu cha pekee. Kikivunjika au kuharibika, hatutoi mawazo mengi juu yake. Lakini pengine sote tuna baadhi ya vyombo ambavyo viko kwenye kundi tofauti kabisa. Huenda ni seti maalum ya vyombo vya china tulivyopewa na bibi yetu au ilikuwa zawadi ya thamani ya harusi. Huenda vimewekwa kwenye kabati la kioo sebuleni na kuvutiwa mara nyingi zaidi kuliko kutumika. Lakini vinapotumika, ni kwa tukio maalum tu. Vyombo hivi vya china maalum vimetengwa kwa kusudi maalum.

Kielelezo hiki ni cha manufaa kwa kufikiria kuhusu wazo la utakatifu. Ikiwa kitu ni kitakatifu, kama vile vyombo vya china vya thamani, hutengwa na kuwekwa kando na kila kitu kingine. Ni maalum, ya kipekee, na inathaminiwa sana. Ndio maana tunazungumza juu ya Mungu kuwa mtakatifu. Ametengwa. Yeye ni tofauti na mwingine yeyote, tofauti kabisa, na wa thamani kupita maelezo. Na utakatifu wake ni sifa ambayo itakuwa na athari kwa kila anachokigusa. Tunapokuwa watakatifu, ni ishara ya kusudi maalum ambalo ametutenga kwa hilo.

Hebu tuone kile tunachoweza kujifunza kutoka katika Biblia kuhusu utakatifu wa Mungu na utakatifu ambao anamwita kila mmoja wetu, pamoja na kupata ufahamu wa kina wa utukufu wake.

Shughuli 1: Soma na Utazame

Soma sura ya 3 na 10 ya kitabu chetu cha kozi *Mungu, Mwenyewe*, cha Tony Evans.

Dkt. Evans alibainisha katika sura ya 3 kwamba utakatifu wa Mungu ni mada kuu katika Maandiko hivi kwamba ina kitabu kizima kilichowekwa kwa ajili yake, kitabu cha Mambo ya Walawi. Je, ni aina gani tatu ambazo kitabu cha Mambo ya Walawi kinatumia, kulingana na Dkt. Evans, kuchunguza jinsi mambo yanahusiana na Mungu? Je, unaweza kufafanua kila moja ya kategoria hizi kwa maneno yako mwenyewe?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini, kulingana na Dkt. Evans, mwelekeo wetu wa kutambua viwango vya dhambi hautumiki kwa jinsi Mungu wetu mtakatifu kabisa anavyoiona dhambi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kitabu cha Waebrania kinatoa suluhisho gani kwetu, kulingana na sura ya 3, ya utakatifu usioweza kufikiwa wa Mungu? Je, tunawezaje kumkaribia Mungu wetu mtakatifu kwa masharti yake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, unawezaje kufupisha kwa maneno yako mwenyewe kwenye ufafanuzi wa Dkt. Evans katika sura ya 10 utukufu wa Mungu ni nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini, kulingana na sura ya 10, Mungu anasema kwamba “hakuna mtu awezaye kuniona na kuishi” (Kutoka 33:20)?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini, kulingana na sura ya 10, Yesu ndiye udhihirisho kamili zaidi wa utukufu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama video ya mafundisho ya Dkt. Evans ya moduli hii:

<https://vimeo.com/684406717/2058dc1b07>

SWALI LA TAFAKARI: Je, ni nini ulichochukua kutoka kwa fundisho la Dkt. Evans kuhusu utakatifu wa Mungu na utukufu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 2: Utakatifu wa Mungu: Maana ya Neno “Mtakatifu”

Neno la Kiyunani *hagios* limetumika kwa kushangaza mara 235 katika Agano Jipya. *Hagios* maana yake ni “takatifu” na ni kivumishi; neno linalotumika kuelezea sifa bainifu ya kitu fulani. Katika Agano Jipya *hagios*, au takatifu, inatumika katika mazingira mengi. Siku inaweza kuelezewa kuwa takatifu, mtu anaweza kuelezewa kuwa takatifu, mahali paweza kuelezewa kuwa patakatifu (kwa mfano, "ardhi takatifu"), imani yetu inaweza kuelezewa kuwa takatifu, na mwenendo mzuri na mazungumzo yanaweza kuitwa takatifu. Na, bila shaka, Mungu Mwenyewe ni mtakatifu.

Kuwa mtakatifu ni kuwa tofauti na wengine, juu ya kawaida, kipekee, na si kama mwingine yeyote. Hayo ni maelezo mazuri ya Mungu Mwenyewe. Yeye ni mtakatifu. Hakuna kama Yeye. Anasimama pekee yake. Yeye ni wa kipekee, amejitenga na viumbe vingine vyote, na anastahili heshima na taadhimazz.

Soma Kutoka 3:1-5. Mungu anamwambia Musa nini ni kitakatifu? Unafikiri inamaanisha nini kusema kwamba mahali ni patakatifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je! umewahi kuwa mahali fulani ambapo, sawa na Musa, ulijua kwamba ulikuwa ukitembea kwenye “nchi takatifu”? Je, ulitikiaje hisia hiyo au hisia kwamba mahali hapo palikuwa patakatifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 2 Wakorintho 6:14-18. Je, Mungu anawaita watu wake kufanya nini katika kifungu hiki?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Neno 'mtakatifu,' ambalo linatumika mara nyingi katika Agano Jipya, linahusiana na utakatifu, neno *hagiosis*, 'mmoja wa watakatifu.' ('Mmoja wa watakatifu' kibiblia inamaanisha mtu anayemwamini Kristo; neno hilo halimaanishi mtu anayeheshimiwa kama 'Mtakatifu Fulani' kama ilivyo desturi ya dini zingine.) Unafikiri inamaanisha nini kutengwa, na hilo linahusianaje na utakatifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, unaweza kujiona kuwa mtu mtakatifu? Je, ni sababu zipi ungetoa kwa jibu lako kwa swali hili?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa taza majibu ya Dkt. Evans kwa swali kama hilo: “Kwa kuzingatia utakatifu wa Mungu, usafi Wake wa ndani na ulio juu ya vyote, inawezekanaje Wakristo kuitwa 'watakatifu' na Paulo katika barua zake?”

<https://vimeo.com/684444183/e81d3e0508>

Neno lingine linalolingana kwa ukaribu katika Agano Jipya na wazo la utakatifu ni neno *hagiosmos*, lililotafsiriwa utakaso. Ni mchakato ambao, kwa kutiwa nguvu na Roho Mtakatifu, tunafanywa watakatifu. Soma Warumi 6:19-23 na Warumi 12:1-2. Je, Paulo anaelezeaje mchakato huu wa kufanywa kuwa mtakatifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

SWALI LA TAFAKARI: Je, unafikiri ni baadhi ya njia gani tunaweza kushirikiana na Roho Mtakatifu katika mchakato huu wa utakaso, wa kufanywa watakatifu? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 3: Utakatifu wa Mungu

Sote huwa tunahisi hofu kidogo tunapokuwa karibu na mtu maarufu. Hatujui cha kusema au jinsi ya kutenda tunapojikuta mbele yao. Tunaweza hata kubabaika au tukasema jambo la kijinga. Au, labda, kwa sababu ya heshima na pongezi zetu tunawatendea kwa heshima na hadhi maalum, labda hata kwa heshima kubwa.

Huenda ndivyo Isaya alivyohisi Mungu alipojifunua kwa nabii huyo. Isaya 6 inarekodi kile kilichotokea. Isaya alipitia nini? Ilikuwa ni mshangao na hofu. Alimwona Bwana ameketi juu ya kiti cha enzi, "kilichoinuka na kuinuliwa." Alisema “pindo la vazi Lake” lilikuwa “linajaza hekalu.” Kulikuwa na malaika wenye mabawa sita wamesimama juu yake, ambao walifunika nyuso zao na miguu yao mbele ya ukuu wa Mungu. Malaika hawa walisema nini? "Mtakatifu, Mtakatifu, Mtakatifu, ni BWANA wa Majeshi, dunia yote imejaa utukufu wake." Misingi ya Hekalu ikatikisika, nalo likajaa moshi. Je, unaweza kufikiria kuwa pale wakati huo? Soma simulizi la ufunuo huu wa utakatifu wa Mungu katika Isaya 6:1-7. Isaya alijibuje? Je! alikuwa akihihi hisia gani? Unafikiri ni nini kinachochangia majibu yake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, umewahi kuwa mbele ya mtu au kitu ambacho ulikiona kitakatifu? uliitikia vipi, na kwa nini?

WEKA KISAnduku CHA MAJIBU HAPA

Utakatifu wa Mungu ndio hatimaye hufafanua upekee Wake. Kama vile Dkt. Evans aandikavyo: “Upendo wa Mungu ni mtakatifu. Ukweli wake ni mtakatifu. Neno lake ni takatifu. Njia zake ni takatifu. Sheria yake ni takatifu. Jina lake ni takatifu. Asili yake ni takatifu. Ningeweza kuendelea kusema zaidi, lakini nadhani unafikiria jambo hilo. Katika Biblia nzima, utapata sifa ya utakatifu iliyoanzishwa pamoja na sifa nyingine zote” (*God, Himself*, 62). Tunaweza kuhitimisha, kwa kweli, kwamba utakatifu

ni kiini cha sifa za Mungu. Katika Ufunuo 4:8 tunapata sauti ya kile ambacho malaika walitangaza katika Isaya 6: “Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu, ni Bwana Mungu Mwenyezi, aliyekuwako na aliyeko na atakayekuja.”

Ingawa, kama tulivyoona, vitu vingine vinaitwa vitakatifu katika Maandiko kwa sababu vimetenganishwa na vya kipekee, Mungu mwenyewe ni mtakatifu *wa asili*. Yeye ni wa kipekee kabisa na hakuna kama Yeye. Hakuna hata mmoja aliye karibu.

Soma 1 Mambo ya Nyakati 16:29, 2 Mambo ya Nyakati 20:21, Zaburi 29:2, na Zaburi 96:9. Je, kulingana na vifungu hivi Mungu anapaswa kuabudiwa?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Ni maneno na misemo gani mbalimbali katika mistari hii inayotumiwa kuonyesha utakatifu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa namna gani unafikiri utakatifu ni kitu kizuri? Kitu cha ajabu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Isaya 57:15. Nabii anasema Mungu anakaa wapi? Kwa nini hilo ni muhimu na je, mojawapo ya maeneo hayo yanakushangaza?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yakobo 1:13-14. Je, utakatifu wa Mungu unaonekana je katika kifungu hiki?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Moja ya mambo muhimu ya utakatifu wa Mungu ni usafi wake wa hali ya juu. Yeye ndiye tafsiri halisi ya usafi, kiwango cha juu kabisa ambacho usafi hupimwa. Mtu yeyote anayetaka kushiriki katika utakatifu wake lazima afuate viwango vyake vya usafi. Hatimaye, hakuna viwango vya kati katika utakatifu. Huwezi kuwa mtakatifu kidogo tu. Mungu ambaye ni mkamilifu kabisa kwa kila namna ndiye anayewaita watu wake kuwa watakatifu. Wewe ni mtakatifu au si mtakatifu. Hakuna njia ya kati inapohusu utakatifu.

Soma Mambo ya Walawi 11:44; 19:2; 20:7, 26; na 1 Pet 1:16. Ni sababu gani, kulingana na vifungu hivi, tunapaswa kuwa watakatifu? Kwa nini unafikiri jambo hili limesisitizwa tena mara nyingi sana katika Maandiko?

INSERT RESPONSE BOX HERE

SWALI LA TAFAKARI: Ikiwa utakatifu wa Mungu unaitaka jumuiya ambayo pia inatafuta utakatifu, ni baadhi ya mambo gani tunapaswa kuzingatia na ni baadhi ya mazoea gani tunayohitaji kuchukua ili kuunda na kuanzisha jumuiya za utakatifu katika wakati wetu wenyewe? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 4: Mwitikio Wetu kwa Utakatifu wa Mungu

Kama Dkt. Evans anavyoandika, "Unapoelewa utakatifu wa Mungu, lazima kitu kitatokea. Nabii Habakuki alipokutana na utakatifu wa Mungu, alisema, 'Viungo vyangu vya ndani vilitetemeka... midomo yangu ilitetemeka. Uoza unaingia kwenye mifupa yangu' (Habakuki 3:16). Alikuwa na mtazamo tofauti juu yake mwenyewe" (*God, Himself*, 66).

Unaweza kukumbuka kisa cha Ayubu ambaye alipoteza kila kitu alichokuwa nacho (familia, mali, afya yake) na bado akabaki mwaminifu kwa Mungu. Lakini mwisho wa hadithi yake, anaanza kutilia shaka tabia ya Mungu. Soma mwanzo wa jibu la Mungu katika Ayubu 38:1-18 (unaweza kusoma sehemu nyingine ya Ayubu 38 kama ungependa kusoma zaidi jibu la Mungu). Hii inaendelea kwa sura kadhaa hadi hatimaye Ayubu anajibu kwa uwepo wa Mungu katika Ayubu 42:1-6. Ayubu alitikiaje alipokuja kuelewa utakatifu na ukuu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa linganisha hili na mtazamo mfupi ambao baadhi ya wanafunzi walipata wa utakatifu kamili wa Yesu kwenye Mlima wa Kugeuzwa Sura katika Mathayo 17:1-8. Wanafunzi hawa wanaitikiaje wakati utakatifu wake unapofunuliwa na kuthibitishwa na Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Katika uchunguzi wake wa kitambo *The Idea of the Holy*, Rudolf Otto alijaribu kuelezea jinsi watu wanavyohisi wanapokuwa mbele ya kile ambacho ni kitakatifu. Aliiita hisia hiyo kuwa 'numinous,' au 'ufahamu wa kiumbe.' Alisema kuwa mbele ya utakatifu, tunatambua udogo wetu mbele ya kile ambacho ni kikubwa na chenye nguvu kabisa. Tunatambua mipaka yetu kama viumbe. Tunakumbwa na hisia za kutokuwa na maana tukilinganishwa na Yule aliye juu kabisa ya viumbe vyote. Tunajihisi kutostahili. 'Numinous' imeelezewa hivi: "ni kivumishi kinachoelezea uzoefu unaokufanya uwe na hofu lakini kuvutiwa, kushangazwa lakini kuvutiwa—hisia yenye nguvu, binafsi ya kushindwa na kuvutiwa."

Soma Ufunuo 4:5-11. Sehemu hii inaelezea maono ya 'numinous' ambayo Yohana alikuwa nayo kuhusu ibada inayoendelea kuzunguka kiti cha enzi cha Mungu. Kuna utakatifu, hofu, maajabu, na tangazo la utakatifu wa Mungu (Ufunuo 4:8). Uzoefu wa aina hii mara nyingi hutokea katika muktadha wa ibada. Kwa nini unadhani ibada hutuvuta katika uzoefu huu wa utakatifu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

C. S. Lewis aliathiriwa sana na Rudolf Otto, na tabia yake Aslan katika mfululizo wa **The Chronicles of Narnia** ni mfano kamili wa jinsi tunavyoweza kufikiria utakatifu wa Mungu—upekee, utofauti, na nguvu Zake. Msimulizi wa hadithi anaandika juu ya mwikitiko wa watoto kwa Simba Mkuu: "Watu ambao hawajawahi kuwa Narnia wakati mwingine hufikiria kuwa kitu hakiwezi kuwa kizuri na cha kutisha kwa wakati mmoja. Ikiwa watoto walikuwa wamewahi kufikiria hivyo, waliponywa sasa." Mungu wetu, kama Aslan katika Narnia, si simba mpole. Katika siku ambayo wakati mwingine tunaweza kuwa na mazoea sana jinsi tunavyomzungumzia Mungu, ni vizuri kukumbushwa utakatifu Wake, enzi Yake, na wema Wake usio na kipimo.

Je, mfano wa Lewis unakusaidiaje kuelewa vizuri zaidi utakatifu wa Mungu? Ni kwa njia zipi unakufikishia ujumbe huo? Je, kuna njia ambazo haukamilishi ujumbe huo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kumbuka majibu ya Ayubu na Isaya kwa utakatifu wa Mungu. Unapofikiria jibu lako mwenyewe kwa utakatifu wa Mungu, tafakari maneno haya kutoka kwa Dkt. Evans:

Utakatifu wa Mungu una njia ya kutuacha tujione jinsi tulivyo kweli. Hata hivyo hilo linapotokea, tunapaswa kufuata mwongozo wa Isaya. Kubali. Usijaribu kuifunika. Usijaribu kuielezea. Usitoe visingizio kwa hilo. Badala

yake, ukubali. Kumiliki juu yake. Mungu anajua ukweli kukuhusu, kwa hivyo hakuna haja ya kujaribu kujiondoa katika jambo hilo. Unaweza kupata faraja kwa kujua kwamba unapoungama dhambi zako, Mungu ni mwaminifu na wa haki kukusamehe dhambi zako na kukusafisha pia (1 Yohana 1:9). Si hivyo tu, Mungu atatoa kusudi zaidi ya maumivu ya kutakaswa huko, kama alivyofanya na Isaya. (*God, Himself*, 70)

Kwa maneno yako mwenyewe, eleza jinsi kuelewa utakatifu wa Mungu unaweza skusababisha toba, msamaha, na uponyaji.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tafsiri: Soma Waebrania 12:6-14. Kwa nini, kulingana na mwandishi wa Waebrania, Mungu "hutufundisha adabu"? Anatarajia kufikia nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kulingana na Waebrania 12:14, ni ahadi gani iliyodokezwa ikiwa kupitia nidhamu ya Mungu tunaishi maisha matakatifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nuru ya utakatifu wa Mungu, tunahitaji kufikiria kwa makini maisha yetu wenyewe. Kama Dkt. Evans anavyoandika, “Mungu huhukumu mwanadamu na uumbaji kwa sababu Mungu mtakatifu hawezi kuruka dhambi. Hanguweza kuruka juu yake kama angetaka kwa sababu ya asili yake takatifu. Utakatifu wa Mungu unamaanisha dhambi lazima ichukuliwe kwa uzito na daima itahukumiwa” (*God, Himself*, 75). Sasa, hiyo inaonekana kama habari mbaya, kwa sababu sisi sote tutatenda dhambi nyakati fulani. Lakini Mungu anayehukumu dhambi ametoa suluhisho kwa ajili ya dhambi zetu.

Dhambi inayotutenganisha na Mungu mtakatifu ilishughulikiwa pale msalabani. Sababu ambayo watu wenye dhambi wanaweza kumfikia Mungu mtakatifu mkuu ni kwamba Kristo alifungua njia kwa ajili yetu (Waefeso 2:18). Tunaweza kuingia katika uwepo wake kwa sababu Mungu anapotuona tukija mbele zake, haoni dhambi zetu, bali haki ya Yesu na dhabihu yake kwa niaba yetu.

Sasa pitia yale ambayo umejifunza kufikia sasa kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans “Utakatifu wa Mungu”:

<https://www.dropbox.com/s/72uo2witoozm1wa/%20God%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Holiness%20of%20God%20use%20this.mp3?dl=0>

SWALI LA TAFAKARI: 2 Wakorintho 5:21 inaeleza kwa uzuri kazi ambayo Mungu ametufanyia katika Kristo ili kutufanya watakatifu: “Yeye asiyekuwa na dhambi, Mungu alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye.” Kristo alifanyika asiye mtakatifu, akichukua dhambi zetu, ili sisi tufanywe watakatifu.

Tafakari juu ya ukweli huu kwa muda mfupi. Ungependa kumwambia nini Kristo kwa kuzingatia hili? Ukiwa tayari, andika sala ya mwitikio, ya shukrani, kwa matendo ya Kristo kwa niaba yetu na ichapishe katika maoni ya umma hapa chini. Chukua muda kusoma sala zilizowekwa na wanafunzi wenzako.

Shughuli 5: Utukufu wa Mungu

Ukiwa umesimama juu ya kilima unaweza kutazama bonde lenye misitu wakati jua linaanza kutua. Anga limepambwa na aina mbalimbali za rangi zinazokukaribia kukutoa pumzi. Unaweza kuona umbali wa maili, ukiangalia miale ya mwisho ya jua ikitoweka mbali. Tazama! Sasa nyota zinaanza kuonekana angani jioni. Zinang'aa kama vito vinavyometameta dhidi ya mandharinyuma meusi ya kitambaa cha mfua vito. Unahisi moyo wako ukipanuka wakati upepo unaleta harufu ya misonobari

hewani. Hakuna maneno yanayoweza kuelezea unavyohisi. Uzuri. Ukuu. Fahari. Utukufu wa mahali hapo. Na unatambua kwamba tukio hili la kustajaabisha ni ladha ndogo tu ya utukufu wa Mungu mwenyewe.

Na nadhani sote tumewahi kuwa na wakati kama huu. Kusimama pwani na kutazama bahari. Kutazama juu katika kanisa kuu. Au kuangalia mwanga wenye madoadoa ukichuja chini kupitia miti kwenye njia yenye msitu mnene. Unahisi udogo wako mwenyewe mbele ya utukufu kama huo. Na pengine, unainua moyo wako kuelekea Yeye aliyeumba maajabu haya yote. Kwa sababu, jinsi matukio haya yanavyoweza kuvutia, Mungu mwenyewe ni wa kuvutia zaidi. "Ukamilifu" tunaouona unatuelekeza kwa Mungu ambaye, ndani Yake mwenyewe, ni ukamilifu halisi.

Soma Zaburi 19:1-6. Ona kwamba mtunga-zaburi anatuambia kwamba uzuri na nguvu za asili ni njia ya mawasiliano. Ina kitu cha kusema kwetu tunapoitafakari. Je, asili inatangaza nini? Je, inatufunuliaje hili?

INSERT RESPONSE BOX HERE

"Utukufu katika Biblia," anaandika mwanatheolojia Donald Bloesch, "unaashiria ukuu usioweza kuelezwa na fahari inayong'aa ya Mungu" (*God the Almighty*, uk. 123). Katika Agano la Kale, neno la Kiebrania kwa utukufu ni **kabod**, ambalo linazungumzia uzito na umuhimu wa kile kinachoelezwa. Linalohusiana nalo ni neno la Kigiriki **doxa**, linalotumiwa katika Agano Jipya kuashiria heshima na kustajaabisha. Neno jingine linalotusaidia kuelewa mtazamo wa kibiblia wa utukufu ni **shekinah**, ambalo linarejelea uwepo wa Mungu unaong'aa miongoni mwa watu Wake. Mungu ni mtukufu. Na utukufu huo haujafichwa kwetu. Unajitokeza kwa njia nyingi kuonyesha Yeye ni nani. Kote katika Biblia tunaona picha za utukufu wa Mungu, fahari Yake ya kustajaabisha, na ukuu Wake unaozidi wote.

Tazama neno "utukufu" katika nyenzo yetu ya maktaba ya TETC, [Kamusi ya Kiinjili ya Theolojia](#) na usome makala juu ya utukufu.

Je, ni baadhi ya mambo gani uliyochukua kutoka kwa mjadala wa makala haya kuhusu jinsi neno hili linatumika katika Agano la Kale na Agano Jipya?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa soma Kutoka 40:34-38. Utukufu wa Mungu unafunuliwaje katika hema la kukutania? Je, utukufu Wake unafichua nini kuhusu uwepo Wake kati ya watu Wake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Wafalme 8:10-11. Je, uwepo wa Mungu hekaluni ulikuwa mkali na wa ajabu kiasi gani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yohana 1:1-14. Je, udhihirisho wa mwisho wa utukufu wa Mungu ulikuwa upi na utukufu huo ulifunuliwaje?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waefeso 3:20-21. Ni ipi mojawapo ya njia ambazo utukufu wa Mungu unaweza kuonekana leo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Timotheo 6:15-16, 1 Yohana 1:5, na Ufunuo 21:23. Ni taswira gani inatumika katika vifungu hivi kuibua utukufu wa Mungu? Unafikiri ni kwa nini sitiari hii inatumika kwa utukufu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Utukufu wa Mungu ni wa ndani. Ni asili Yake na unaweza kuonekana katika yote alivyo yeye. Kama mwanatheolojia Petro Bilaniuk anavyoandika:

Utukufu wa ndani wa Mungu ni utakatifu Wake, wema Wake, uzuri Wake na sifa nyingine zote. Utukufu wa nje wa Mungu ni lengo halisi la uumbaji, kwani ni tafakari na udhihirisho, kupitia viumbe, wa utukufu wa ndani na wa kimsingi ambao ni Mungu Mwenyewe. Kwa hiyo, Mungu kwa lazima aliweka vitu vyote kwa utukufu Wake wa ndani. Hivyo basi, ukamilifu wa ndani wa kiumbe chochote kwa hakika ni utukufu wa nje wa Mungu. (*God the Almighty*, 127)

Au, kama Dkt. Evans anavyoiweka kwa ufupi zaidi: "Utukufu wa Mungu unaelezewa vyema zaidi kama udhihirisho unaoonekana wa sifa Zake, tabia Yake, ukamilifu Wake" (*God, Himself*, 210).

Chukua dakika chache kusoma ufafanuzi miwili polepole na kwa makini. Kisha, andika ufafanuzi wako mwenyewe wa maana ya tunapozungumzia utukufu wa Mungu.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waefeso 1:1-14. Ona maneno yanayorudiwa katika Waefeso 1:6, 12, na 14 “kwa sifa ya utukufu wake.” Je, ni baadhi ya baraka gani ambazo Paulo alizitaja katika mistari hii ambazo ni kwa sifa ya utukufu wa Mungu?

WEKA KISAnduku CHA MAJIBU HAPA

Baraka hizo huletaje sifa kwa utukufu wa Mungu? Kwa maneno mengine ni jinsi gani zile zinazoonekana wazi hudhihirisha sifa, tabia, na ukamilifu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 6: Mwitikio Wetu kwa Utukufu wa Mungu

Kama vile Dkt. Evans anavyoandika, "Mungu hatagawana utukufu Wake na mwingine. Kwa kweli, tumeumbwa ili kuakisi utukufu Wake kurudi Kwake. Hiyo ndiyo sababu tuko hapa. Ikiwa kuna mtu yeyote unayemjua ambaye anachanganyikiwa kuhusu maana ya maisha, ni rahisi sana. Kusudi letu ni kumtukuza Mungu" (*God, Himself*, 212). Tunafanya hivyo si kwa kudhihirisha utukufu wetu wenyewe—vipaji vyetu na uwezo wetu na mafanikio yetu—bali kwa kuwa tafakari ya utukufu Wake. tunaitwa kuangaza utukufu Wake kwa wote wanaotuzunguka.

Soma Isaya 43:7 . Dkt. Evans anaamini huu unapaswa kuwa "mstari wa maisha ya kila mtu." Inaonyesha nini kuhusu kile tumeumbwa kwa ajili yake?

Miongoni mwa wanatheolojia wa kipindi cha Marekebisho, kulikuwa na msembo maarufu wa Kilatini unaotumika kuelezea kusudi letu kama binadamu: *Soli Deo gloria*. Hii inamaanisha 'kwa utukufu wa Mungu pekee'. Kauli hii inasisitiza kwamba kila kitu tunachofanya kinapaswa kuwa kwa ajili ya kumtukuza Mungu pekee. sio tu kwa utukufu na heshima yetu wenyewe, bali tunapaswa kuzingatia kumletea Yeye utukufu.

Kwa kweli, **Katekisimu Fupi ya Westminster** inauliza swali maarufu, "Je, kusudi kuu la mwanadamu ni nini?" Na jibu linalotolewa ni, "Kumtukua Mungu na kumfurahia milele." Tunafurahia sifa Zake tukufu, tabia Yake, na ukamilifu Wake, na tunatafuta kuishi maisha yetu kwa njia ambayo inamletea utukufu Yeye.

Je, unafikiri unafanya vyema katika kulenga kumletea Mungu utukufu kupitia maisha yako? Je, unaweza kufanya nini ambacho kingeleza utukufu zaidi Kwake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama majibu ya Dkt. Evans kwa swali lifuatalo: “ Moja ya hoja kuu ambazo Paulo anazitoa katika barua yake kwa Warumi ni kwamba wanadamu wote wanawajibika mbele za Mungu kwa sababu wamefungukiwa na utukufu wa Mungu (Warumi 3:23). Je, unaweza kueleza maana ya “kupungukiwa na utukufu wa Mungu” kama maelezo ya dhambi?

<https://vimeo.com/684444573/71c2c222a6>

Soma Warumi 3:23. Je, unawezaje kujumlisha uhusiano uliopo kati ya dhambi na utukufu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Wakorintho 10:31. Unafikiri kufikiria utukufu wa Mungu kunapaswa kuwa na matokeo gani katika maisha yetu kila siku?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mungu anastahili utukufu tunaomtolea. Kwa hivyo, tunaweza kufanya nini ili kumletea utukufu? Hebu tuangalie Maandiko kadhaa yanayozungumzia jinsi anavyotukuzwa kwa matendo yetu. Baada ya kusoma kila rejeleo la kibiblia, andika njia moja ambayo Mungu anaweza kutukuzwa, kama inavyoonekana katika aya hiyo:

Yohana 15:8:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mathayo 5:16:

INSERT RESPONSE BOX HERE

1 Wakorintho 6:18-20:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Yoshua 7:19:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Warumi 4:19-21:

INSERT RESPONSE BOX HERE

2 Wathesalonike 3:1:

INSERT RESPONSE BOX HERE

1 Petro 4:14-16:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Yohana 17:4:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Wafilipi 2:10:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Warumi 15:6:

INSERT RESPONSE BOX HERE

Utukufu, tunaweza kusema, ni yote ya kushangaza kuhusu Mungu kuwekwa kwenye maonyesho. Ndiyo maana mwikio wetu kwa utukufu unapaswa kuwa mtazamo wa kuabudu. Hatuwezi kujizuia kuinama kwa unyenyekevu mbele ya ukuu wake. Hatupaswi kushikilia hisia zetu ndani. Tunahitaji kuzitangaza kwa sauti.

Soma Zaburi 96. Katika mistari 1-3, Kwa nini tunamsifu na kumwambia Mungu? Nani anafaidika na hii?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Katika mistari 7-9, tunapaswa kuzungumza na kuimba nini katika ibada?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Katika mistari 11-13, ni nini kinachotuunganisha katika ibada na sifa zetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 113:3-4. Je, sifa zinapaswa kupewa kipaumbele kwa kiasi gani katika maisha yetu? Tunapaswa kutoa sifa mara ngapi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 22:3 . Huenda umesikia maneno ya nyimbo yanayotangaza, “Mungu wetu anakaa katika sifa.” Haya yanatoka katika Biblia ya King James Version ya mstari huu: “Ewe ukaaye sifa za Israeli.” Je, tunaweza kukisia nini kutokana na hili kutokea tunapomsifu Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 2 Wakorintho 3:18 . Tumaini letu kuu kama watoto wa Mungu ni lipi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anaandika: “Yesu Kristo alipokuokoa, aliweka kifuniko kipya juu yako ili kwamba unapoishi katika nuru ya utukufu wa Mungu, itatia mwanga maishani mwako. Lakini unapojiondoa kutoka kwa utukufu wa Mungu, mwanga wako unaanza kupungua. Unapoona hilo linatokea, unahitaji kujifunika kwenye nuru ya utukufu wa Mungu. Kisha kazi ya Mungu ya kubadilisha inaweza kuanza kung'aa ndani yako tena” (*God, Himself*, 228).

Hebu tuwe wale ambao maisha yao yanatangaza utukufu huo!

Sasa pitia yale ambayo umejifunza kufikia hadi sasa kwa kusikiliza “Utukufu wa Mungu” ya Dkt. Evans:

[https://www.dropbox.com/s/9pcs609s8ljx52w/%2312%20God s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Glory%20of%20God.mp3?dl=0](https://www.dropbox.com/s/9pcs609s8ljx52w/%2312%20God%20s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Glory%20of%20God.mp3?dl=0)

SWALI LA TAFAKARI: Dkt. Evans anaunganisha katika mahubiri haya dhana ya ukuu ambayo mara nyingi tunaitumia kwa ubora wa riadha au kisanii ambao tunatambua katika watu "wakuu". Ikiwa ungefikiria njia ambazo Mungu ametenda katika maisha yako kwa njia kuu na tukufu, ungeelekeza kwenye nini? Labda jambo ambalo Amefanya maishani mwako au kwa njia fulani ambayo Ameidhihirisha tabia Yake kwako.

Je, umeuonaje ukuu na utukufu wa Mungu katika maisha yako? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 7: Hitimisho

Mungu ni tofauti kabisa na mwingine yeyote. Utakatifu Wake humtenga na kumtofautisha na kila kitu kingine katika uumbaji Wake. Utukufu wake unadhihirisha ukuu Wake wa kutisha, ambao uko juu sana hata ule uzuri na ukuu tunaoweza kuuona katika asili. Mungu ni mtakatifu kabisa na mtukufu kabisa. Anastahili heshima na sifa zote tunazoweza kumtolea.

Lakini pia ni katika asili ya Mungu kwamba anataka kushiriki nasi sifa hizi. Anataka sisi tuwe onyesho hai la utakatifu na mwonekano hai wa utukufu wake. Tunaalikwa kushiriki katika kuuonyesha ulimwengu ukuu wa Mungu wetu. Na tunafanya hivyo kupitia chaguzi tunazofanya, na vile vile shauku yetu wenyewe ya usafi na onyesho letu la unyenyekevu.

Kwa Mungu Mtakatifu, Mungu wa Utukufu, Mungu anayetupa mwangaza wa ukuu wake, tunatoa shukrani na sifa zote!

SWALI LA TAFAKARI: Je, ni baadhi ya mambo gani uliyoyachukua kutoka kwa somo lako la utakatifu wa Mungu na utukufu Wake ambao unaweza kutumia sasa katika safari yako ya ukuaji wa kiroho na ufuasi? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini.

Rasilimali

Donald G. Bloesch, *Essentials of Evangelical Theology, Volume 1* (San Francisco, CA: Harper and Row, 1978).

Donald Bloesch, *God the Almighty* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995).

John Jefferson Davis, *Handbook of Basic Bible Texts* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

Walter Elwell, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 1984).

Tony Evans, *God Himself: A Journey through His Attributes* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2020).

Rudolf Otto, *The Idea of the Holy* (Oxford: Oxford University Press, 1958).

Maswali

1. Kuwa mtakatifu ni kuwa:

- a. tofauti
- b. kipekee
- c. safi
- d. **yote hapo juu**

2. Isaya alitikiaje utakatifu wa Mungu?

- a. kwa hofu yenye heshima
- b. kwa mshangao
- c. kwa ibada
- d. pamoja na ibada
- e. **yote hapo juu**

3. Ni yapi kati ya haya ni maneno ya kibiblia yanayomaanisha “utukufu”?

- a. *Kabodi*
- b. *Hesed*
- c. *Doka*
- d. *Nembo*
- e. **Zote Kabod na Doxa**
- f. Hesed na *Logos*

4. Kiini cha sifa za Mungu, kulingana na Dkt. Evans, ni:

- a. Wema wake
- b. Ukamilifu Wake
- c. **Utakatifu wake**
- d. Utukufu Wake

5. Neno “hali ya ndani” linamaanisha nini?

- a. **Asili ndani**
- b. Ili kuonyesha
- c. Tofauti kabisa na
- d. Utukufu

Kozi ya TETC: Mafundisho ya Mungu

Moduli ya Tatu: Ghadhabu na Upendo wa Mungu

Utangulizi

Siku hizi watu huzungumzia sana upendo wa Mungu na kidogo sana kuhusu ghadhabu ya Mungu. Labda hiyo ni kwa sababu ya matatizo yetu katika kufafanua maneno haya. Tuna tabia ya kuyafikiria kama dhana zinazokinzana, lakini kwa kweli sivyo, hata tunapoyatumia kwa wanadamu. Baada ya yote, mara nyingi hasira ni mwitikio unaostahili kwa dhuluma. Ikiwa umbile la mwanadamu tu linaweza kujumuisha upendo na hasira inayostahili, je, Mungu si zaidi? Tofauti ni ukamilifu Wake. Ghadhabu Yake haipotei njia au kuwa ya ubinafsi, kama vile hasira yetu ya kibinadamu ilivyo mara nyingi.

Kwa hivyo, tunakosea ikiwa tunaamini kwamba upendo na ghadhabu ni hisia mbili tofauti au kushindana au motisha ndani ya Mungu. Ili kuelewa upendo au ghadhabu kwa usahihi, ni lazima tuzielewe zote mbili. Katika moduli hii tutaangalia kila moja ya sifa hizi na kuona jinsi zinavyohusiana. Tutajifunza jinsi ghadhabu ya Mungu na ukweli kwamba “Mungu ni upendo” (1 Yohana 4:8) ni jambo linalokamilishana na si kupingana. Tutapata ufahamu kamili wa Mungu na jinsi anavyohusiana nasi.

Shughuli #1 Soma na Utazame

Soma sura ya 4 na 6 katika kitabu chetu cha somo *Mungu, Mwenyewe*, cha Tony Evans.

Dkt. Evans anafafanua ghadhabu ya Mungu kuwa “malipizo Yake ya lazima, ya haki, na ya uadilifu dhidi ya dhambi.” Kwa kuzingatia ulichosoma katika sura hii, kwa nini ghadhabu ya Mungu ni “lazima”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini unafikiri ghadhabu ya Mungu ni "ya haki na ya uadilifu"?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, Yesu anatuokoaje kutoka kwa ghadhabu inayokuja, ghadhabu ya Mungu (ona 1 Wathesalonike 1:10 na Warumi 5:8-9)?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini, kulingana na sura ya 6, ni muhimu kuelewa kwamba upendo umekuwepo siku zote tangu umilele uliopita hadi umilele ujao miongoni mwa nafsi tatu za utatu (Baba, Mwana, na Roho)?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini, kulingana na sura hii, Yesu ndiye udhihirisho kamili wa upendo wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tazama tena vipengele/vigezo vitano vya upendo wa agape ambavyo Dkt. Evans anajadili katika sura hii. Ni kipi kati ya hivi kilichokugusa hasa katika hatua hii ya safari yako ya Kikristo? Kwa nini hiki (au pengine vingine kadhaa) kilikujia kama chenye maana maalum?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama video ya mafundisho ya Dkt. Evans ya moduli hii:

<https://vimeo.com/684410036/06a7b21ba6>

SWALI LA TAFAKARI: Ni mambo gani makubwa uliyopata kutokana na mafundisho ya Dkt. Evans kuhusu ghadhabu ya Mungu na upendo wa Mungu? Weka jibu lako katika kisanduku cha maoni ya umma hapa chini na kagua machapisho ya baadhi ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #2: Hasira ya Mungu na Utakatifu wa Mungu

Watu wengi, hata Wakristo, **hawako huru sana** kuzungumzia ghadhabu ya Mungu. Wanapendelea tu kuzingatia upendo wa Mungu na kupuuza vifungu vya Biblia visivyofurahisha vinavyozungumzia ghadhabu Yake. Lakini, kama Dkt. Evans anavyouliza, "Ungefikiria nini kuhusu baba ambaye alishindwa kuwaonya watoto wake juu ya hatari inayokuja? Ungehitimisha kwamba yeye hakuwa mzazi mzuri" (*God, Himself*, uk. 83). Lakini ikiwa sisi ni watoto wa Mungu, na Mungu ndiye mzazi mwema wa juu kabisa, basi tunaweza kuamini kwamba Anatujali vya kutosha kutuonya juu ya matokeo ya maisha yanayolenga ubinafsi na dhambi badala ya Mungu na neema Yake.

Soma Nahumu 1:2-7. Nabii Nahumu alimfafanua je Mungu? Orodhesha sifa zake, kama zinavyopatikana katika kifungu hiki.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini unafikiri kifungu hiki kinaishia na taarifa kuhusu wema wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama Dkt. Evans anavyoandika, "Mungu ni mwema. Lakini usichukulie wema Wake kuwa udhaifu au kutokujali dhambi. Mungu ni mwema sana kiasi kwamba hawezi kuacha uovu bila kushughulikiwa. . . . Tunaelewa wema kuwa sio tu matendo mazuri, bali pia upinzani dhidi ya mabaya. Wema wa Mungu haujumuishi tu mambo mazuri anayofanya bali pia mwikio Wake hasi dhidi ya uovu" (*God, Himself*, uk. 86–87).

Soma Zaburi 45:7. Je, mwikio wa Mungu kwa uovu ni nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 1:18, ambayo Dkt. Evans anaita kauli fupi zaidi kuhusu ghadhabu ya Mungu katika Biblia. Je, jibu la Mungu kwa kutomcha Mungu ni lipi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tunaona mwikio wa Mungu kwa uovu na kutokumcha Mungu kote katika Biblia. Adamu na Hawa hawakutii na walifukuzwa kutoka Bustani. Ukubwa wa dhambi katika siku za Nuhu ulisababisha gharika kuu, ambayo ni Nuhu na familia yake tu walionusurika. Mungu alijibu kwa njia hasi ujenzi wa mnara wa Babeli na akachanganya lugha za watu waliokuwa wakijaribu kuujenga. Na hayo yote ni katika sura kumi na moja za kwanza za Mwanzo! Katika Maandiko yote, tunaona mara kwa mara, ghadhabu na hukumu ya Mungu ikija dhidi ya dhambi.

Tunachopaswa kuelewa ni kwamba ghadhabu ya Mungu si kama hasira ya kibinadamu. Sisi tunakasirika kwa sababu mtu ametukosea au ametusumbua au ametutendea mabaya. Mara nyingi hasira yetu ni ya kijinga, hivyo tunazingatia kujaribu kufanya maisha ya watu wanaotufanyia kitu dhidi yetu yawe magumu iwezekanavyo. Tunajibu vibaya na wakati mwingine kwa matendo na maneno ya ukatili. Tunatafuta kisasi. Mungu, bila shaka, kamwe si mdogo. Yeye kamwe si mkatili na asiyejali. Anaona picha kubwa. Anaona jinsi dhambi inavyoathiri watu Anaowapenda. Anaona jinsi dhambi zetu zinavyoathiri wengine katika mazingira yetu. Anaona matokeo ya mwisho ya matendo yetu ya dhambi. Na huo ndio chanzo cha ghadhabu Yake.

Soma Ezekieli 33:11. Mungu anahisije kuhusu hitaji la dhambi kuadhibiwa?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kuna sababu kuu mbili za ghadhabu ya Mungu. Kwanza, kwa sababu Yeye ni mkamilifu, safi, na mtakatifu, na hawezi kuvumilia chochote chini ya hapo. Dkt. Evans anaandika, “Kila wakati tunapofikiria wazo baya au kufanya tendo baya, hasira ya Mungu inawaka kwa sababu Yeye ni mkamilifu sana kiasi kwamba lazima aitikie kutokuwadilifu” (*God, Himself*, uk. 90). Hawezi tu kupuuza na kupitiliza. Hilo lingekuwa kinyume na tabia Yake. Mwanatheolojia Wolfhart Pannenberg anaelezea ghadhabu ya Mungu kama “utekelezaji wa kuangamiza wa utakatifu Wake wakati inapokutana na kile kisicho safi” (Imenukuliwa katika *God the Almighty*, 142).

Soma Warumi 1:19-21. Ni kisingizio gani, kulingana na kifungu hiki, tunacho kwa tabia yetu ya dhambi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, Mungu amefunua nini juu Yake mwenyewe, kulingana na kifungu hiki, na mwitikio wa kawaida wa wanadamu kwa ufunuo huu umekuwa nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa soma Warumi 1:24-28. Je, mwitikio wa Mungu kwa wale wanaoendelea katika dhambi yao ni nini? Unafikiri inamaanisha nini (kwa maneno yako mwenyewe) kwamba Mungu “aliwaacha” wafuate tamaa na maovu yao?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 2:5. Je, ghadhabu ya Mungu hupatikana hapa na sasa tu? Ikiwa sivyo, lini na kwa nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 7:1 0-13. Je, picha hizi za maneno ya ghadhabu ya Mungu (upanga mkali, upinde uliopinda, n.k.) zinatufunulia nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Fundisho pekee ambalo halijulikani sana kuliko hasira ya Mungu ni fundisho la kuzimu. Lakini hizo mbili zimeunganishwa. Biblia inafundisha kwamba kutakuwa na hesabu ya mwisho kwa kila mtu.

Soma Luka 12:47-48; Luka 16:19-31; na Ufunuo 20:10-15 . Je, ni maarifa gani kuhusu kuzimu unaweza kupata kutoka katika Maandiko haya? Zifanye muhtasari katika taarifa kuhusu mtazamo wa kibiblia wa kuzimu.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Hukumu ya milele inayozungumziwa katika vifungu hivi haipaswi kueleweka kama kitu kinachotokea ghafla kwa watu wasiotarajia. Mungu amewaonyesha watu msimamo Wake. Ametuma onyo. Na sehemu ya kazi yetu katika kushiriki injili ni kuhakikisha kwamba watu hawapati hatima hii. Hili linapaswa kutumika kama kichocho cha kufufua utume wa kanisa wa kuhubiri injili hadi miisho ya dunia.

Sasa tazama jibu la Dk. Evans kwa swali lifuatalo: “H. Richard Niebuhr alielezea kwa ufasaha kwamba imani ya Ukristo wa kiliberali, wa kawaida katika siku zake inaweza kufupishwa kama 'Mungu asiye na ghadhabu alimleta mwanadamu asiye na dhambi katika ufalme usio na hukumu kupitia huduma za Kristo asiye na msalaba.' Kinyume na hii ni ukweli kwamba vipindi vya uinjilisti na uamsho ni nyakati ambapo kanisa linapata tena uelewa mzuri wa ghadhabu ya Mungu na hukumu dhidi ya dhambi. Kwa nini kukataa sifa hii ya Mungu kunaelekea kwenye Ukristo uliodhoofishwa na dhaifu wakati kukubali na kujisalimisha kwake kunaongoza kwenye upyao?”

<https://vimeo.com/684445099/4b25c78917>

SWALI LA TAFAKARI : Ghadhabu ya Mungu bado si mada maarufu katika tamaduni zetu (hata jinsi utamaduni wetu unavyozidi kuwa na hasira na ghadhabu). Kwa nini unafikiri hii ni mada ya mwiko katika ulimwengu wa sasa? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 3: Ghadhabu ya Mungu na Haki ya Mungu

Sababu ya pili ya ghadhabu ya Mungu ni kwamba Yeye ni Mungu wa haki. Mwishowe, Yeye hatavumilia ukosefu wa haki unapotendeka. Mwishowe, atarejesha mambo katika mpangilio.

Hata hivyo tunapozungumza kuhusu ghadhabu na haki, hata hivyo, ni lazima tuisawazishe na ufahamu wa subira ya Mungu na matamanio Yake ya mwisho kwa watu.

Soma 2 Petro 3:9 na Warumi 9:22. Je, ni sifa gani muhimu ya Mungu kuhusu hukumu na ni nini mapenzi Yake kuu kuhusu hukumu hiyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Linganisha Mhubiri 8:11 na 2 Petro 3:9 . Tunapaswa kuepuka mtazamo gani tunapofikiria subira ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waebrania 9:27. Je, kutakuwa na nafasi ya pili kwa wale wanaoshindwa kutubu? Kwa nini au kwa nini sio?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Wakati sisi bado ni watu walioanguka wanaoishi pamoja kwenye sayari iliyoanguka, ukosefu wa haki utatokea. Unahitaji tu kusoma habari za kila siku au kutazama karibu nawe kwa ushahidi wa hilo. Na uzoefu wetu unatuambia kwamba Mungu si wa haraka haraka na kufanya kila kitu sawa. Lakini uwe na uhakika, baada ya muda mrefu Atafanya hivyo. Kila dhuluma siku moja italipizwa kisasi na kuwekwa sawa.

Kama Adrio König anavyoona, “Manabii hawazungumzi kamwe kuhusu ghadhabu yake kama mlipuko usiodhibitiwa, usiotabirika na usio na mantiki. Hakika, ghadhabu yake kamwe si ya hiari bali ni la itikio, linalosababishwa au kuchochewa na tabia za watu” (Imenukuliwa katika *Mwenyezi Mungu*, 142).

Warumi 12:19. Tunaweza kuwa na uhakika gani tunapona ukosefu wa haki?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Lakini hata kwa ukweli huo akilini, tunawezaje kuitwa kujibu wale walio katika uhitaji, hata kama wao ni "adui" zetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anaandika, “Haki Yake inahitaji malipo kwa ajili ya dhambi, lakini katika rehema Yake, Alitoa mbadala kuchukua adhabu yetu kwa ajili ya dhambi. Hii ni habari njema! Mfumo wa haki wa Mungu unaruhusu mbadala” (*God, Himself*, uk. 100). Tunaweza hata kusema kwamba mfumo huo umewekwa kwa faida yetu. Tunahitaji tu kuchukua fursa ya toleo la Mungu. Tumetolewa msamaha. Kwa nini tungepuuza zawadi kama hiyo?

Soma 1 Wathesalonike 1:10. Yesu amekuja kufanya nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 5:8-10. Yesu alitimizaje hilo kwa ajili yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Yohana 2:2; 4:10. Kifo cha Yesu kilifanya nini kuhusu ghadhabu ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Neno la kitheolojia tunalotumia kuelezea kazi ya Yesu ni upatanisho. Upatanisho maana yake ni “kufanya utoshelevu.” Mungu alitukasirikia kwa haki kwa sababu ya dhambi zetu, lakini kupitia kifo chake, Kristo ametosheleza ghadhabu ya Mungu dhidi yetu. Kwa kweli hatuwezi kuzungumza juu ya ghadhabu ya Mungu bila kukumbuka mpango aliofanya ili kuishinda hasira hiyo. Anaweka hasira yake kando katika kujitoa kwake kwa ajili yetu, akifunua moyo hasa wa jinsi Mungu anavyotujali.

Sasa hebu tupitie baadhi ya yale uliyojifunza kufikia sasa kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, “Hasira ya Mungu.”

https://www.dropbox.com/s/vfgbvj5e601gluh/%238%20God_s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Wrath%20of%20God.mp3?dl=0

SWALI LA TAFAKARI: Labda umewahi kusikia mahubiri maarufu, "[Wenye Dhambi Mikononi mwa Mungu Mwenye Hasira](#)", ya mhubiri wa uamsho wa Marekani wa karne ya 18, Jonathan Edwards (unaweza kusoma mahubiri kamili kwa kubofya kiungo hapo juu). Mahubiri yake mara nyingi hutumiwa kama mfano wa kusisitiza kupita kiasi ghadhabu ya Mungu. Hata hivyo, ni aina hizi za mahubiri ambazo zinawataka watu kukabiliana na dhambi zao na kukutana na ghadhabu ya Mungu dhidi ya dhambi ambazo zilikuwa na ushawishi katika uamsho unaojulikana kama Uamsho Mkuu katika karne ya 19. Fikiria mistari hii kutoka kwenye mahubiri:

“Ee mtenda dhambi! Fikiria hatari ya kutisha uliyo ndani yake: ni tanuru kubwa la ghadhabu, shimo pana na lisilo na mwisho, lililojaa moto wa ghadhabu, ambalo unaning'inizwa juu yake katika mkono wa Mungu huyo, ambaye ghadhabu Yake imechochewa na kuwaka dhidi yako, kama ilivyo dhidi ya wengi wa waliolaaniwa kuzimu. Unaning'inia kwa uzi

mwembamba, na miale ya gh`adhabu ya kimungu inawaka kuuzunguka, na tayari kila wakati kuuchoma, na kuukatakata; na huna sehemu yoyote katika Mpatanishi yeyote, na huna chochote cha kushikilia ili kujiokoa, hakuna chochote cha kuzuia miale ya ghadhabu, hakuna kitu chako mwenyewe, hakuna chochote ambacho umewahi kufanya, hakuna chochote unachoweza kufanya, cha kumshawishi Mungu akuepushe kwa muda mmoja tu.”

Sasa soma toleo hili la habari njema ya injili:

“Na sasa una fursa ya ajabu, siku ambayo Kristo amefungua mlango wa rehema wazi wazi, na anasimama akiwaita na kuwalilia kwa sauti kuu wenye dhambi maskini; siku ambayo wengi wanamiminika kwake, na wanaingia katika ufalme wa Mungu. Wengi wanakuja kila siku kutoka mashariki, magharibi, kaskazini na kusini; wengi ambao hivi karibuni walikuwa katika hali mbaya kama ile uliyo ndani, sasa wako katika hali ya furaha, na mioyo yao imejaa upendo kwake Yeye aliyewapenda, na kuwatolea dhambi zao kwa damu Yake mwenyewe, na wakifurahi katika tumaini la utukufu wa Mungu. Ni jambo la kutisha kiasi gani kuachwa nyuma katika siku kama hii! Kuona wengine wengi wakifurahia karamu, wakati wewe unadhoofika na kuangamia! Kuona wengine wengi wakifurahi na kuimba kwa furaha ya moyo, wakati una sababu ya kuomboleza kwa huzuni ya moyo, na kulia kwa uchungu wa roho! Unawezaje kupumzika hata kwa muda mmoja katika hali kama hiyo?”

Kwa nini, kutokana na kile ambacho umejifunza hadi sasa, ni kuelewa ghadhabu ya Mungu ni sehemu muhimu ya kutangaza habari njema ya injili? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #4: Upendo wa Mungu

"Upendo" huenda likawa neno linalotumiwa kupita kiasi, na kwa kweli kutumiwa vibaya zaidi katika lugha ya Kiingereza. Watu huzungumza kuhusu kuwapenda wapenzi wao au watoto wao, na pia kutumia neno lilelile kuhusu jinsi wanavyohisi kuhusu pizza, aiskrimu, au pikipiki zao. Wengine wanasema wanapenda kazi yao. Wakati fulani katika maisha yako unaweza kuwa umepata jibu la kihisia uliloita "upendo mara ya kwanza." Kwa ujumla, mapenzi ni neno tunalolitumia kwa kawaida sana siku hizi.

Lakini upendo ni nini? Je, ni hisia ya joto na laini tunayoihisi ndani ya tumbo letu? Je, ni kuhusu kuwa na shauku kubwa juu ya kitu au mtu? Je, ni kuhusu kujali kwa kina na upole kwa mwingine? Au ni kitu zaidi ya mambo haya yote?

Biblia ina ufahamu wa kipekee sana wa upendo; maana tofauti kabisa. Biblia hufafanua upendo kuhusiana na Mungu. Inachosema, katika 1 Yohana 4:8 ni kwamba “Mungu ni upendo.” Kama vile Dkt. Evans anavyoandika, “Majadiliano yoyote kuhusu upendo yanapaswa kuanza na Mungu kwa sababu ndivyo Yeye alivyo. Sio tu kile Anachofanya. Ni ufafanuzi Wake binafsi” (*God, Himself* , 130). Hiyo ina maana kwamba ikiwa tunataka kweli kuelewa maana ya upendo na jinsi upendo unavyofanya kazi, tunapaswa kumtazama Mungu. Yeye ndiye kielelezo cha milele cha upendo.

Jambo la kwanza tunalohitaji kujua kuhusu upendo wa Mungu ni kwamba daima amekuwa na mtu wa kumpenda. Hiyo ni sehemu muhimu ya kuelewa umuhimu wa fundisho la Utatu. Nafsi tatu za Utatu zimekuwa zikijihusisha milele katika uhusiano wa upendo wa pande zote kwa kila mmoja. Fundisho la Utatu linatuambia kwamba Mungu kimsingi ni kiumbe cha uhusiano. Yeye ni mtoaji na mpokeaji wa upendo. Hili si wazo dhahania la kitheolojia, bali ni ukweli unaobadilisha maisha. Mababa wa kanisa la kwanza walitumia neno la Kiyunani *perichoresis* kueleza jinsi Utatu ulivyo katika uhusiano wa pande zote za upendo, na kwa njia ya upendo wake Mungu ametualika katika udhihirisho huu unaoendelea wa upendo. Maisha ya Mungu wa Utatu moyoni ni maisha ya upendo, na ameonyesha kina cha upendo huu kwa kutupa Mwanawe, Yesu. Hii inabadilisha kila kitu. Kama vile C. Baxter Kruger anavyoeleza kwa uzuri:

Ni lazima tujifunze kujiona sisi wenyewe na wengine jinsi walivyo—sio wanadamu tu wanaofanya mambo yao wenyewe, bali watu walionaswa katika ushirika, urafiki, utukufu na furaha na upendo na maisha ya Baba, Mwana, na Roho. . (*The Great Dance* , 57)

Maono hayo mazuri sana ya maana ya maisha yako yapaswa kuathirije jinsi unavyochagua kuishi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yohana 5:19-20 na Yohana 13:31. Je, vifungu hivi vinatuambia nini kuhusu uhusiano kati ya Baba na Mwana? Upendo unaonyeshwaje kati yao?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Ni nini matokeo ya jinsi tunavyopaswa kuonyesha upendo wetu kwa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yohana 3:16. Mungu alifanya nini kutokana na upendo wake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 5:1-8. Je, ni udhihirisho gani kamili wa upendo wa Mungu kwetu? Mungu alifanya muonyesho huu wa upendo wakati gani? Je, hii inakuambia nini kuhusu asili ya upendo wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yereimia 31:3. Je, upendo wa Mungu ni upi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama jibu la Dkt. Evans kwa swali lifuatalo: “Upendo wa Mungu katika Biblia siku zote unapatana kwa ukaribu na upendo kwa jirani (hasa katika theolojia ya Yohana lakini/ila pia katika Amri Kuu). Je, ni nini kuhusu upendo wa Mungu kwetu na uelewa wetu na mapokezi ya upendo huo ambayo bila shaka hutuongoza kwenye uhusiano na jirani yetu?”

<https://vimeo.com/684446054/aa587fd32e>

Ikizingatiwa jinsi Dkt. Evans anavyounganisha ufahamu wetu wa kweli wa jinsi Mungu anavyotupenda na udhihirisho wa upendo huo kwa wengine. Je, unaweza kusema kwa ufanisi kiasi gani unaelewa upendo wa Mungu unavyoonyeshwa kupitia matendo yako ya upendo kwa wengine? Chukua muda ujitathmini na ujibu katika kisanduku cha jarida hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #5: Kutoa Upendo

Upendo tunaupata kutoka kwa Mungu haukusudiwi kuhifadhiwa kwetu wenyewe, bali kutolewa bure kwa wengine, hasa wale ambao pia ni sehemu ya familia ya Mungu. Na kama ilivyo kwa Mungu, kutoa upendo kunamaanisha zaidi ya hisia changamfu au kusema maneno ya fadhili kwa mtu fulani. Upendo ni kitenzi. Ni kitendo. Ni kitu tunachofanya. Ni njia ya maisha ya dhabihu

Soma Yohana 13:35. Tunawezaje kutoa uthibitisho kwa ulimwengu wa upendo wetu kwa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Yohana 4:7-21 . Upendo unatoka wapi hatimaye? Je, inawezekana kumjua Mungu bila kujua upendo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, ni nini athari za kuupitia upendo wa Mungu na mwikio wetu kwa waumini wengine unapaswa kuwa vipi katika mwanga wa ukweli huo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Francis Schaeffer aliwahi kuandika kwamba upendo wetu kwa waumini wenzetu ni hoja ya kimaadili yenye ufanisi zaidi kwa ukweli wa imani yetu. Hakuna kitu cha kusadikisha zaidi kwa wasioamini kuliko kuwaona Wakristo wanaoonyeshana upendo kikweli.

Na kwa kweli kuonyesha upendo haimaanishi kusema mambo mazuri tu (ingawa hiyo ni muhimu pia!). Dkt. Evans afafanua kupendana kwa njia hii: “Upendo ni uamuzi wa kufuatilia kwa huruma, kuwajibika, na kwa uadilifu kufuatilia ustawi wa mwingine. Ikiwa maisha yako, mawazo, maneno, na matendo yako yanakuhusu wewe tu, basi humpendi Mungu jinsi Mungu angependa umpende. Ikiwa maisha ya Kikristo yanahusu tu kubarikiwa badala ya kuwa baraka, basi unajiweka mbali na Mungu” (*God, Himself*, 138).

Kwa maneno mengine, upendo sio hisia sana, bali ni uamuzi. Neno la Kigiriki la upendo linalotumiwa kuhusiana na Mungu ni *agape* , ambalo linamaanisha upendo unaojionyesha wenyewe kwa matendo yanayowanufaisha wengine. Ni kujitolea na kulipa gharama. Msalaba ni mfano mkuu wa upendo wa kweli. Kama mwandishi maarufu Bob Goff anavyosema, "mapenzi hufanya."

Soma 1 Yohana 3:18. Je, tunapaswa kuonyeshaje upendo wetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anapendekeza kwamba kuna njia kadhaa tunaweza kujua kama upendo wetu ni wa kweli— upendo wa kweli *wa agape* :

1. *Upendo wa Agape daima unaonyeshwa wazi* . Si suala la maneno tu, bali la matendo. “Upendo usioonekana,” aandika Dkt. Evans, “si upendo hata kidogo.”
2. *Upendo wa Agape daima uko tayari kulipa gharama kwa manufaa ya mwingine* . Yohana 3:16 ni ukumbusho wa mwisho wa upendo katika matendo. Ni tendo la dhabihu kwa kuzingatia wema wa mtu mwingine. Kama vile Dkt. Evans aandikavyo, "Bei kubwa sana inahusishwa na upendo wa kweli."
3. *Upendo wa Agape daima butafuta kumnufaisha mpendwa* . Upendo sio kutafuta kile unachoweza kupata kutoka kwake. Haitafuti malengo yake yenyewe. Inatafuta jinsi inavyoweza kuleta mabadiliko chanya katika maisha ya mtu mwingine.
4. *Upendo wa Agape ni upendo usio na masharti* . Upendo wa Mungu hautokani na ustahilifu wa mpokeaji wa upendo . . . na pia upendo wetu haupaswi kuwa. Alitupenda kabla hata hatujamjibu. Alitupenda ingawa hatukustahili. Alikufa kwa ajili yetu ingawa hatukumwomba kamwe.
5. *Upendo wa Agape buja na huruma na hisia* . Upendo unaweza kuwa sio hisia kimsingi, lakini upendo wa kweli huwa na hisia ndani yake. Huwezi kuwa na mapenzi ya kweli bila hisia.

Kama Dkt. Evans anavyohitimisha: "Upendo wa Mungu daima unaonekana, dhabihu, manufaa, bila masharti, na hisia" (*God, Himself, 146*). Na huo ndio mfano wetu wa jinsi tunapaswa kuwapenda wengine.

Kwa kuzingatia sifa hizi tano, ni zipi unazohitaji kuzingatia zaidi unapojifunza kupenda wengine na utafanyaje hivyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tulia na uombe kwa muda ili Roho akuongoze kwa watu ambao wanaweza kuhitaji aina hii ya upendo kuonyeshwa katika maisha yao. Nani katika maisha yako anahitaji sana aina hii ya upendo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Moja ya vifungu vya Biblia vinavyotoa ufafanuzi wa kina zaidi wa jinsi upendo unavyoonekana katika matendo ni ile inayojulikana ya 1 Wakorintho 13. Soma sura hiyo na uorodheshe baadhi ya sifa ambazo Paulo anataja hapa kuhusu upendo—aina ya upendo unaotoka kwa Mungu na unaopaswa kuunda upendo wetu wenyewe. Ni zipi zilizoonekana kwako? Ni zipi unahitaji kufanya kazi kwa maombi ili kuzitumia katika njia unayowapenda wengine?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa hebu tupitie baadhi ya yale ambayo umejifunza kufikia sasa kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, "Upendo wa Mungu":

https://www.dropbox.com/s/0qc8ebjppnymvr0/%237%20God_s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Love%20of%20God.mp3?dl=0

SWALI LA TAFAKARI : Chukua muda kukagua ufafanuzi wa Dkt. Evans wa upendo: uamuzi wa kufuata kwa huruma, uwajibikaji, na kwa haki ustawi wa mtu mwingine. Je, ni baadhi ya njia zipi ambazo tunaweza kujulikana zaidi kama Wakristo katika nyumba zetu na jumuiya kwa kujulikana na aina hii ya upendo? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Hitimisho:

Basi, kama tulivyoona, upendo wa Mungu ni mkuu sana kuliko mawazo yetu ya kawaida kuhusu upendo ni nini. Na vivyo hivyo ni wazo la ghadhabu ya Mungu. Hivi viwili vimeunganishwa. Ni kwa sababu ya kina cha upendo Wake kwetu kwamba Mungu anahisi ghadhabu kuelekea dhambi zetu na njia zisizo za haki tunazotendeanza. Na Mungu, katika upendo Wake, ana lengo pana zaidi akilini kuliko furaha yetu ya muda mfupi. Upendo unataka kuponya roho zetu na kuponya mahusiano yetu.

Ndio maana, bila kujali aina gani ya maumivu au mapambano unayoweza kukabiliana nayo katika maisha yako, lazima ukumbuke kwamba Mungu anakupenda—kwa ukamilifu, kikamilifu, na kabisa. Na kwamba Anataka yaliyo bora zaidi kwako. Kwa hivyo, Yupo nawe katika furaha zako na katika maumivu yako. Kama Dkt. Evans anavyosema, unahitaji "kuzamishwa" katika upendo Wake. Ni hapo tu ndipo unaweza kushiriki upendo huo na wengine. "Unapozamishwa kwa upendo wa Mungu, unakujaza na kumwagika kwa wengine. Ikiwa Mungu amemimina upendo Wake unaotiririka ndani ya moyo wako, wengine hawawezi kusaidia ila kupigwa na mchakato huo" (*Theology You Can Count On*, uk. 177).

SWALI LA TAFAKARI: Je, ni baadhi ya mambo gani uliyoyachukua kutoka kwa somo lako la ghadhabu ya Mungu na upendo Wake ambao unaweza kutumia sasa katika safari yako ya ukuaji wa kiroho na ufuasi? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Rasilimali

Donald G. Bloesch, *Essentials of Evangelical Theology, Volume 1* (San Francisco, CA: Harper and Row, 1978).

Donald Bloesch, *God the Almighty* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995).

John Jefferson Davis, *Handbook of Basic Bible Texts* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

Walter Elwell, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 1984).

Tony Evans, *God Himself: A Journey Through His Attributes* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2020).

Tony Evans, *Theology You Can Count On* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2008).

C. Baxter Kruger, *The Great Dance: The Christian Vision Revisited* (Vancouver, BC: Regent College Publishing, 2005).

Maswali

1. Ipi kati ya hizi ni kweli?
 - a. Mafundisho ya Agano la Kale juu ya ghadhabu ya Mungu yamebadilishwa na mafundisho ya Agano Jipya juu ya upendo wake.
 - b. Mungu wa Agano la Kale ana tabia tofauti na Mungu wa Agano Jipya.
 - c. Mungu ni yule yule, akionyesha hasira na upendo, katika Biblia yote.
 - d. Upendo wa Mungu pekee (sio ghadhabu ya Mungu) ndio sehemu ya tabia yake kamilifu.
2. Ghadhabu ya Mungu kimsingi inahusiana na:
 - a. Tabia yake ya hasira
 - b. Utakatifu na haki yake
 - c. Ukosefu wake wa upendo na huruma
 - d. Kuchanganyikiwa kwake na wanadamu kwa ujumla
3. Upendo ni kimsingi
 - a. hisia
 - b. kitendo
 - c. suala la jinsi tunavyohisi
 - d. nini hufanya dunia kuzunguka.
4. Neno la Kigiriki lililotumika kwa ajili ya upendo wa Mungu ni:
 - a. agape
 - b. phileo
 - c. eros
 - d. Yote ya hapo juu

5. Kulingana na Dkt. Evans, ni njia gani tunaweza kujua ikiwa upendo ni wa kweli?
- a. Inakuja na huruma.
 - b. Haina masharti.
 - c. Ni lazima irudishwe.
 - d. Inaonyeshwa wazi.
 - e. yote hapo juu

Kozi ya TETC: Mafundisho ya Mungu

Moduli ya Nne: Ukuu na Hekima ya Mungu

Utangulizi

Miaka mingi iliyopita, JB Phillips aliandika kitabu kizuri sana kitiwacho *Mungu Wako Ni Mdogo Sana*, ambapo alichunguza mitazamo mbalimbali isiyofaa ambayo watu wanayo kuhusu Mungu. Hoja yake ilikuwa kwamba ikiwa tuna maoni madogo sana juu ya Mungu ambayo hayataathiri tu theolojia yetu, lakini pia njia tunayochagua kuishi. Mungu mwenye uwezo mdogo, kwa mfano, ataongoza kwenye imani isiyo na nguvu. Au Mungu mwenye ujuzi mdogo atatuongoza kuelekea kutumainia uwezo wetu wenyewe wa kujua jinsi tunavyopaswa kuishi. Kama vile Dkt. Evans asisitizavyo: “Mungu wa Wakristo wengi anaonekana kuwa na upungufu wa damu, dhaifu, na mwenye mipaka. Hana uwezo wa kuleta mabadiliko, kugeuza mambo. Mungu ambaye wengi wetu tunamtumikia anafanana zaidi na kuwaka kwa mshumaa kuliko kuwaka kwa jua la mchana” (*Theology You Can Count On*, 75).

Biblia inasimulia hadithi ya Mungu mkuu. Yeye ni Muumba ambaye anaendelea kujihusisha na uumbaji Wake— kuelekeza, kuongoza, kusaidia, kuponya, na kujionyesha mwenyewe kupitia matendo yasiyotarajiwa ya neema na nguvu. Na inatuambia kwamba Mungu huyu ni mwenye hekima kupita ufahamu wote wa wanadamu. Anaona yaliyopita, yaliyopo na yajayo. Anaelewa kila msukumo na uamuzi wa mwanadamu. Na anajua yale ambayo ni bora kwa kila mmoja wetu. “Mpango Wake wa muda mrefu” ni kuokoa na kuwakomboa wanadamu kupitia nguvu hiyo na hekima hiyo.

Theolojia yetu inapaswa kuakisi ukuu huo na uwezo huo na hekima hiyo, kwa hivyo hebu tuchunguze sifa hizi mbili za Mungu ili tuweze kuthamini uwezo wake na kuishi katika hekima anayotoa.

Shughuli #1

Soma sura ya 5 na 7 katika kitabu chetu cha mafunzo, *Mungu, Mwenyewe (God, Himself)*, cha Tony Evans.

Kwa nini, kulingana na sura ya 5, hakuna kitu kama bahati, mabadiliko, tukio au hatima inapokuja kwa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma tena mfano ambao Dk. Evans anatoa kuhusu mwanawe, Anthony, anayekuja kumtembelea nyumbani na kutaka kudhibiti kidhibiti cha halijoto. Hii inaonyeshaje jinsi tunavyoitikia mamlaka ya Mungu mara nyingi? Je, hii inaonyesha wakati katika maisha yako ambapo mapenzi yako yaligongana na mapenzi ya enzi kuu ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, unawezaje kufupisha, kwa maneno yako mwenyewe, hoja ya Dkt. Evans kwamba ukuu wa Mungu unaenea hata kuwepo kwa uovu katika ulimwengu wetu (anachokiita theodicy)?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kulingana na sura ya 7, ni kusudi gani kuu ambalo hekima ya Mungu inafanyia kazi katika kuratibu utendaji na sifa za Mungu katika historia na katika umilele wote?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, Dkt. Evans anatumiaje mlinganisho wa mtengenezaji wa saa na saa kuelezea hekima ya Mungu inayofanya kazi katika ulimwengu Wake ili kukamilisha mpango Wake na ni jinsi gani hii inatoa mtazamo fulani juu ya jinsi Anavyofanya kazi kwa hekima katika maisha yako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Jinsi gani, kulingana na sura ya 7, hekima ya Mungu inadhihirishwa katika Kristo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama video ya mafundisho ya Dkt. Evans ya moduli hii:

<https://vimeo.com/684412980/56e1611995>

SWALI LA TAFAKARI : Dkt. Evans alitaja kwamba kwa sababu Mungu ni mkuu na mwenye hekima, ana njia nyingi za kukamilisha mpango Wake katika maisha yako, hata kama njia za kawaida zinaonekana kuwa zimezuiliwa. Je, umewahi pitia uzoefu huu katika maisha yako? Kwamba Mungu alikufikisha pale alipotaka (ikiwa ni utoaji wa hitaji au jibu la maombi) kwa njia ambazo hukuweza kuona au kutazamia?

Ukiwa tayari, tafakari juu ya hili na ushiriki jinsi umeona hekima na enzi kuu ya Mungu ikifanya kazi katika maisha yako kwa njia hii. Weka tafakari yako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma machapisho ya wanafunzi wenzako.

Shughuli #2: Mungu, Mfalme

Jambo la kwanza tunalohitaji kusesitiza kuhusu Mungu ni kwamba Yeye ni Mfalme juu ya uumbaji wote, mbinguni na duniani. Nyanja zote mbili ni za ufalme Wake. Utawala na enzi Yake ni kamili. Hakuna kitu kinachoponyoka macho Yake katika ulimwengu wote ambao Anaushikilia, ambao bila shaka unajumuisha maisha yetu. Yeye anadhibiti, na mambohayajawahi, hata kwa sekunde moja, kutoka nje ya udhibiti Wake. Hii inamaanisha kwamba sisi kamwe si huru kikamilifu, hata kama tunafikiri tuko. Sisi ni sehemu ya mpango Wake wa kifalme ambao unafunuliwa siku baada ya siku.

[
Kwa watu wengi leo, wazo la mfalme anayetawala juu ya ufalme ni dhana ngumu kushughulikia. Siku hizi tunaelekea kufikiria serikali bora katika suala la demokrasia, ambapo kila mtu anapata kura na kusema jinsi mambo yataenda. Lakini ingawa hiyo inaweza kuwa aina ya serikali ya kibinadamu yenye matokeo, si jinsi serikali ya Mungu inavyotekelezwa. Hachukui kura ya maoni ili kuamua anachopaswa kufanya baadaye. Yeye anashughulika sana na kutawala uumbaji Wake kuliko kuwa na wasiwasi juu ya maoni yetu.

Soma Zaburi 24:1-10 . Ufalme wa Mungu umeenea kwa kiasi gani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kumbuka kwamba upeo wa ufalme wa Mungu katika zaburi hii ni chanzo cha mwandishi wa zaburi kumwita Mungu ahimidiwe. Kwa nini kujua upeo wa utawala wa Mungu katika uumbaji kunapaswa kutuelekeza kumsifu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Chukua muda kufafanua kwa maneno yako mwenyewe zaburi hii fupi, ukimsifu Mungu kwa matendo Yake ya enzi kuu katika maisha yako mwenyewe. Ungependa kumwambia nini Mungu kwa ajili ya utawala Wake wa kifalme na enzi kuu juu ya maisha yako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa soma Ayubu 23:13 na 42:2. Je, Mungu anamtegemea nani kwa maamuzi yake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Linganisha hili na Zaburi 135:6 na Waefeso 1:11. Je, Mungu hufanya maamuzi yake vipi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Mithali 16:4 . Uamuzi Wake unaathiri nani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mungu anatutolea zawadi ya kuchagua, akitupa fursa ya kufanya maamuzi yetu wenyewe kwa hiari. Lakini chaguo zetu haziwezi kamwe kubatilisha enzi Yake kuu. Ameweka mipaka, ambayo hakuna mtu anayeweza kuivuka, lakini ndani ya mipaka hii tuko huru kufanya uchaguzi. Kwa bahati mbaya, mara nyingi uhuru wetu wa kufanya uchaguzi wa dhambi husababisha matokeo mabaya. Hata hivyo, mwishowe mapenzi ya Mungu yatatimizwa. Kama Dkt. Evans anavyosema, "Unachofanya, au usichofanya, hakitazuia Mungu kufikia pale Alipokusudia kwenda. Ataenda na wewe, kukuzunguka, au kukupita juu, lakini hutazuia kamwe matokeo Yake ya mwisho. Mungu daima atatimiza makusudi Yake kwa sababu Mungu kamwe hajiwekei mipaka kwa njia moja" (*God, Himself*, uk. 113).

Sasa tazama jibu la Dk. Evans kwa swali lifuatalo: "Katika baadhi ya miduara za Waprotestanti, Enzi Kuu ya Mungu ni msingi wa mfumo wao wa kitheolojia, lakini inaweza kuchukua mtazamo wa kizamani, wa majaliwa ambapo Mungu tayari ameamua kila kitu hivyo tunapaswa tu kujipanga na kukubali nafasi yetu ndani ya mpango huo. Kwa maneno mengine, uwezo mkuu wa Mungu unafunika uwezo wa kibinadamu.

Je, ungepambanua vipi mtazamo wako wa ufalme kuhusu enzi kuu na mitazamo ya aina hii?

<https://vimeo.com/684446697/a9580fe311>

Soma Mwanzo 50:20 na ulinganishe hili na muhtasari wa maisha ya Yusufu wa Agano la Kale katika Kamusi ya Biblia ya Holman (Bonyeza jina la Yusufu kuleta makala ya kamusi kuhusu maisha yake).

Unapotafakari juu ya aya hii na ingizo la kamusi juu ya Yusufu, unaonaje mwingiliano kati ya ukuu wa Mungu na uchaguzi wa mwanadamu ukitekelezwa katika maisha yake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Umeonaje mwingiliano huu kati ya chaguzi zako na ukuu wa Mungu katika maisha yako mwenyewe?

INSERT RESPONSE BOX HERE

SWALI LA TAFAKARI: Yusufu katika kitabu cha Mwanzo angeweza kutazama nyuma katika uchaguzi na matendo ya watu wengine katika maisha yake (na pengine pia chaguzi na matendo yake mwenyewe) na kuhitimisha kwamba kile kilichokusudiwa kwa uovu hatimaye Mungu alifanyia wema (Mwanzo 50:20)) Je, kuna hali au maamuzi katika maisha yako ambapo unaweza kuzungumzia hitimisho kama hilo? Unapojisikia vizuri na kama njia ya kushuhudia kwa wema, matendo makuu ya Mungu katika maisha yako, unaweza kushiriki jinsi ambavyo umeona kanuni hii ikitekelezwa katika maisha yako?

Chapisha jibu lako kwenye maoni ya umma hapa chini na chukua muda kusoma na kutoa maoni juu ya baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako, ukiwatia moyo.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #3: Utoaji wa Mungu

Kwa sababu Mungu ni mwenye enzi kuu, tunaweza kuamini katika utawala Wake. Kama Dk. Evans anavyofafanua, "Utawala wa Mungu unajumuisha njia za kimiujiza na za fumbo ambazo Yeye huingiliana na kuunganisha mambo ili kuleta enzi kuu Yake" (*God, Himself, 105*).

Hapa kuna vielelezo viwili ambavyo ni vya manufaa kwa kufikiria jinsi usimamizi wa Mungu unavyofanya kazi. Fikiria mchezaji bingwa wa chess. Ingawa mchezaji wa kawaida wa chess analenga kufahamu hatua yake inayofuata inapaswa kuwa nini, mchezaji mkuu wa chess kawaida anafikiria hatua zitakazotokea baadaye katika mchezo. Ana mustakabali mzima wa mechi akilini mwake, akiona mbele sana na kuelewa kitakachotokea baadaye. Bila shaka Mungu, anayeona wakati ujao na wa sasa, anaweza kuathiri matokeo ya mchezo wa maisha. Yeye ndiye bwana wa mwisho wa chess, akipanga mapema ushindi kwa watu wake.

Mfano wa pili ni kutoka ulimwengu wa jazz. Wanamuziki wenye vipaji vya jazz hawachezi kutoka kwenye muziki uliowekwa mapema. Badala yake, wanasikiliza kinachotoka kwa wanamuziki wengine na kuunganisha solo na viambatisho vyao kwenye mchanganyiko. Wanaendelea kufanya marekebisho muhimu ili kuhakikisha kwamba muziki ni mzuri na wenye nguvu. Kwa njia fulani, Mungu ni kama mwanamuziki mahiri wa muziki wa jazz, akiunganisha mambo mbalimbali tunayokabiliana nayo hadi kuwa kitu kizuri kisichotarajiwa. Kwa utawala wa Mungu, hakuna kinachopotea katika kuleta matokeo mazuri.

Hakuna moja ya mifano hii iliyo kamili kwa sababu utawala wa Mungu ni kitu cha juu sana kuliko tunavyoweza kufikiria kikamilifu. Lakini zinaweza kutusaidia kuanza kuelewa jinsi Yeye anavyofanya kazi katika maisha yetu—hata wakati haionekani kwetu. Wakati mambo yanaonekana hayapatani au hayadhibitiwi, au wakati tunahisi kama tunapoteza katika mchezo wa maisha, Mungu anafanya kazi nyuma ya pazia, akiongoza na kuelekeza na kuleta mapenzi Yake kwa maisha yetu kutimia.

Kama vile Dkt. Evans aandikavyo, "Mungu anatawala kikamilifu anapoketi kwenye kiti cha enzi cha ulimwengu mzima kama Bwana. Kila kitu kinachotokea hutoka kwa sababu Yeye hukisababisha moja kwa moja au huruhusu kwa uangalifu" (*God, Himself, 106*). Kwa hiyo, hakuna kitu kama bahati, nafasi, matukio ya kubahatisha, au majaliwa. Yote yako mikononi Mwake.

Soma Mathayo 10:29 na Luka 12:6-7. Je, ujuzi wa Mungu juu ya kile kinachoendelea duniani ni pana kiasi gani na je, kuna umuhimu gani kwa maisha yako kwamba Mungu anasimamia hata mambo madogo? Ni athari gani hiyo inapaswa kuwa nayo kwako unavyokabiliana na kila siku?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa soma Warumi 8:26-31. Je, ni kwa jinsi gani Paulo anaonyesha katika kifungu hiki jinsi Mungu anavyofanya kazi katika maisha yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa chunguza kwa makini Warumi 8:28, kifungu ambacho watu wengi wamekariri na kupenda kunukuu tunapokabili hali ngumu, labda hata hali ambazo zinaonekana kuwa nje ya uwezo wetu. Ahadi hii inaelekezwa kwa nani? Ni nini maalum kwa watu hawa?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama vile Dkt. Evans aandikavyo kuhusu mstari huu muhimu: “Warumi 8:28 haisemi kwamba Mungu hufanya vitu vyote kuwa *vyema*. Badala yake, Anaunganisha vitu vyote kufanya kazi pamoja *kwa ajili ya* wema katika maisha ya wale wanaompenda na kufuata njia Zake” (*God, Himself*, 118). Je, ni nini umuhimu wa maneno “kuwa” na “kwa” katika mstari huu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anasema, "Hakuna kitu ambacho umepokea ambacho hakikuumbwa na Mungu au kwa vitu ambavyo Mungu aliumba" (*God, Himself*, 116). Je, ukweli huu una umuhimu gani kwa mapambano unayokumbana nayo katika maisha yako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mungu yuko hai katika maisha ya watu wake. Anafanya kazi maelezo yote, sio tu kusubiri mambo yatokee ili Aweze kujibu. Naye ana mpango mkubwa zaidi wa maisha yako akilini.

Soma Waefeso 1:4-14. Je! Kifungu hiki kinatuambia nini kuhusu makusudi ya mwisho ya Mungu anapotimiza kwa uangalifu mapenzi Yake katika maisha yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Wewe na mimi hatuwezi kuona picha kubwa. Tunatazama tu kona yetu ndogo ya ukweli kutoka kwa mtazamo wetu mdogo. Lakini Mungu hana mapungufu hayo. Mojawapo ya ahadi kuu ambayo hii inamaanisha inaelezewa na Dkt. Evans: “Uwe na uhakika, hakuna kinachomjia yeyote kati yetu ambacho hakipitii kwenye vidole vyake kupitia utawala wa Mungu kwanza. Huna budi kujua hilo. Huna budi kuamini hivyo. Unapaswa kuamini katika hilo. Unapaswa kupumzika katika hilo” (*God, Himself*, 119).

Ikiwa unaamini kauli hii, hiyo inapaswa kuathiri vipi jinsi unavyokabiliana na changamoto katika maisha yako?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kukubali kwetu enzi kuu ya Mungu kunatupa uwezo wa kutumaini kikamilifu nguvu Zake kukidhi mahitaji yetu, kupata faraja ya kweli katikati ya hali zetu, kuishi kwa ujasiri katika mapenzi Yake kwa maisha yetu, na kujisalimisha kwa hekima ya mtazamo Wake mkubwa kwa maisha yetu. Tunaweza kumtumaini Yeye anayejua kilicho bora kwetu na ambaye lengo Lake ni kwamba tupate furaha ya wito wetu wa kweli. Tunaweza kuamini kwamba Anatumia mambo yote kwa pamoja kwa wema wetu.

Sasa hebu tupitie baadhi ya yale ambayo umejifunza kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, “Ukuu wa Mungu”:

https://www.dropbox.com/s/2octnifpy3pdn08/%236%20God_s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Sovereignty%20of%20God.mp3?dl=0

SWALI LA TAFAKARI: Dkt. Evans anataja katika mahubiri haya kwamba mojawapo ya kweli kuu kuhusu enzi kuu ya Mungu ni kwamba yanatufungua macho ili kuona uhalisi wa kwamba tunaishi “katika nyumba ya Mungu.” Yaani dunia hii tunayoishi inatawaliwa na Mungu, ni nyumba yake. Fikiria nyumba yako mwenyewe. Je, ni baadhi ya sheria gani ambazo haziwezi kujadiliwa katika nyumba yako? Ni zipi baadhi ya sheria zisizoweza kubatilishwa katika nyumba ya Mungu?

Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini. Chukua muda kusoma na kutoa maoni kuhusu baadhi ya machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #4: Hekima ya Mungu

Sote labda tunamjua mtu ambaye ana akili sana katika maarifa ya vitabu, lakini ambaye hana ustadi sana linapokuja suala la kuongoza masuala ya maisha ya kila siku. Unafikiria mtu kama Sheldon katika mfululizo wa televisheni *Big Bang Theory*. Sheldon ni mwerevu sana, na akili yake imejaa ukweli na taarifa. Lakini tatizo ni kwamba Sheldon hana matumaini inapokuja kushughulika na masuala ya kivitendo ya maisha. Wakati mwingine, kwa hivyo, akili yake inayofanya kazi kupita kiasi humwingiza kwenye matatizo, kwa kuwa hana ufahamu wa jinsi ya kuishi maisha ya kawaida ya mwanadamu. Ndiyo, yeye ni mwerevu. Lakini yeye si mwenye hekima. Kukusanya data si sawa na kuwa na hekima.

Kuna tofauti kubwa kati ya maarifa na hekima. Unaweza kuwa na akili kubwa kuliko mtu yeyote katika chumba, na bado usiweze kushughulikia maisha vizuri. Kwa maana maarifa ni ghala lako la ukweli, ingawa sote tunapaswa kuwa na hamu ya kujifunza zaidi kila wakati (kama vile kwa kuchukua kozi hiil). Hekima ni uwezo wa kutumia maarifa yako na uzoefu wako kwa njia chanya. Inafanana na kile tunachokiita "akili ya kawaida". Kwa hivyo, inapokuja kwa imani, kuhifadhi tu maarifa mengi ya Biblia si lengo. Lengo ni kujua jinsi ya kutumia maarifa hayo unapoishi maisha yako. Hekima hutumia kwa busara ya ukweli wa Maandiko.

Lakini hekima yetu yote ni kivuli tu cha hekima ya Mungu. Yeye ndiye chemchemi ya hekima, na hutiririka kutoka kwa tabia Yake. Dkt. Evans anafanua hivi: "Hekima ya Mungu ni uwezo Wake wa kipekee wa kuhusisha sifa Zake kwa namna kwamba Anatumia kusudi Lake lililopangwa mapema kwa njia bora zaidi inayowezezana" (*God, Himself*, uk. 147). Uweza Wake wote, ujuzi Wake wote, enzi kuu Yake, na sifa Zake zote nyingine hufanya kazi pamoja kutimiza makusudi Yake.

Soma Warumi 11:33-36. Paulo anaonyeshaje hekima ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 16:27 . Paulo anatumia maneno gani kumwelezea Mungu katika kifungu hiki na unadhani kuna umuhimu gani wa kutumia neno “pekee”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Danieli 2:19-23. Ni sifa gani ambazo Danieli anatumia hapa kuelezea hekima ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tunaweza kutegemea hekima ya Mungu katika maisha yetu ya kila siku. Kama vile Dkt. Evans aandikavyo, “Kwa hekima yake, Mungu hupanga upya watu, mataifa, na hali. Danieli pia anahusisha hekima ya Mungu na ujuzi Wake wa kujua yote. Kwa sababu Mungu anajua mambo yote, Anajua chaguo bora za kufanya katika utekelezaji wa mpango Wake. Inachukua hekima isiyo na kipimo kufanya hivyo” (*God, Himself*, uk. 152).

Rekodi wakati fulani maishani mwako ulipopitia hekima ya Mungu alipokuwa akikuongoza katika hali fulani. Hekima ya Mungu ilifanya nini ili kupata matokeo mazuri?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Hekima ya Mungu hufanya kazi katika maisha yetu kwa njia mbalimbali. Wacha tuangalie sifa zake. Kwanza, inakuja kupitia ufunuo Wake.

Angalia tena Danieli 2:19-20. Hekima ya Mungu ilijidhihirishaje kwa Danieli? Ni sifa gani nyingine iliyoambatanishwa na hekima katika kifungu hiki? Kwa nini hilo ni muhimu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Pili, hekima ya Mungu pia huja kupitia kwa mpangilio Wake wa ulimwengu. Anatuongoza kupitia hekima yake.

Soma Matendo 15:18. Ujuzi wa Mungu ni pana kiasi gani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tatu, hekima ya Mungu ni ya kina. Mungu "anashughulikia mambo madogo". Anazingatia hata maelezo madogo zaidi, hivyo tunaweza kuwa na imani kwamba Anafanya kazi kwa niaba yetu hata wakati inaweza kuonekana kuwa sivyo.

Soma Waebrania 4:13 . Uhusiano wa Mungu kwa ulimwengu, na kwako na mimi, umeenea kiasi gani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Ukweli kwamba hekima ya Mungu inajumuisha kila kipengele cha maisha yetu na kwamba Yeye ndiye "ambaye tunapaswa kushughulika naye" unapaswa kutufanya tusimame na kuchukua hekima ya Mungu kwa uzito. Sulemani anatuambia kwamba mwanzo wa hekima ni kumcha Mungu (Methali 9:10), ambayo ina maana kwamba tuna heshima ifaayo kwa Mungu yeye kama chanzo cha hekima na maarifa yote. Tazama jibu la Dkt. Evans kwa swali lifuatalo: “Kwa nini kukua kwetu na kutumia hekima kunaanza na heshima/hofu ya Mungu ifaayo?”

<https://vimeo.com/684447901/76ad0581de?ts=0>

Unawezaje kufupisha kwa maneno yako mwenyewe kwa nini kumcha Bwana ni mwanzo wa kupata hekima ya Mungu kwa jinsi tunavyoishi maisha yetu? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutafakari machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #5: Hekima ya Mungu Itendayo Kazi

Je, tunaona wapi hekima ya Mungu katika kurasa za Maandiko? Kwanza, tunaiona katika uumbaji. Kama vile tunapona saa na kujua kulikuwa na mtengenezaji wa saa ambaye aliunda ili ifanye kazi ipasavyo, vivyo hivyo tunaweza kupata mtazamo wa Mungu katika ulimwengu Alioumba.

Soma Zaburi 104:1-30. Huu ni wimbo wa sifa kwa kazi ya Mungu ya uumbaji na kudumisha katika ulimwengu wetu. Ni baadhi ya njia gani ambazo mwandishi wa Zaburi anaelezea kazi hii ya Mungu ambayo ilikuvutia uliposoma aya hizi?

Zaburi 104:24 inasema kwamba ni kwa “hekima” Mungu aliumba vitu hivi vyote. Uumbaji wa Mungu kama unavyofafanuliwa katika zaburi hii unaonyeshaje hekima ya Mungu ikifanya kazi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Pili, tunaona hekima ya Mungu katika wokovu. Alipanga mpango wa kutukomboza ambao unadhihirisha ukuu wa hekima yake.

Soma 1 Wakorintho 1:19-20. Je, Mungu anatathmini hekima ya mwanadamu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Wakorintho 1:21-29. Hekima ya Mungu inalinganishwaje na hekima ya mwanadamu na kwa nini mpango wa Mungu hauachi nafasi ya kujisifu kwa wanadamu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tatu, tunaona hekima ya Mungu katika Yesu Kristo. Yeye ni hekima ya Mungu inayoonekana katika mwili. Kama vile 1 Wakorintho 1:30 inavyosema, Kristo “alifanyika kwetu hekima itokayo kwa Mungu.”

Soma Wakolosai 1:13-20 na 2:2-3. Paulo anaonyeshaje katika vifungu hivi Kristo kama ufunguo wa “hazina zote za hekima na ujuzi”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Nne, tunaona hekima ya Mungu katika kanisa. Tunapofanya kazi kama kanisa chini ya ajenda ya ufalme, tunaonyesha ulimwengu hekima isiyo na kikomo ya Mungu.

Soma Waefeso 3:1-12. Katika kitabu chote cha Waefeso Paulo anaonyesha kanisa kama mahali ambapo Wayahudi na Wamataifa ambao hapo awali walichukiana wanapatanishwa pamoja katika Kristo Kwa kuzingatia hilo, Mungu anataka kufahamishaje "hekima Yake ya ajabu"? Kumbuka hapa kwamba neno "ajabu" linamaanisha "rangi nyingi", "tofauti", "nyanja nyingi", "pande nyingi".

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, mpango huo, kwamba kanisa ni mahali pa upatanisho, unatufunulia nini kuhusu hekima ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #6: Hekima ya Mungu kwa Maisha Yetu

Sisi sote tunataka na tunahitaji hekima. Tunajua kwamba hatuwezi kuishi maisha ambayo Mungu anatukusudia bilahiyo. Habari njema ni kwamba Mungu haweke hekima yake kwake. Anaishiriki na watu Wake.

Moja ya nyakati tunazohitaji sana hekima ya Mungu ni wakati tunapitia wakati wa majaribu. Wakati kila kitu kinaonekana kuwa na changamoto inaweza kuwa rahisi kutegemea hekima yetu wenyewe kupata suluhu na njia ya kupitia. Lakini Mungu ana mtazamo wa juu na wenye hekima—njia bora zaidi.

Soma Yakobo 1:2-6. Dkt. Evans anasema Yakobo 1:5 ina "moja ya matoleo makubwa zaidi katika Biblia." Je, mtazamo wa Mungu ni upi kuhusu tamaa yetu ya hekima, na Anaijibuje tamaa hiyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Mtazamo wetu unapaswa kuwa upi kuelekea majaribu na vipimo tunavyopitia na uvumilivu unatimiza nini katika maisha yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama Dkt. Evans anavyoandika, "Mungu hakutolei hekima Yake ili uweze kujua jinsi ya kushinda mfumo na kuepuka matatizo. Hekima inahusiana na mwikitio unaohitaji kufanya kwa utukufu Wake katikati ya matatizo" (*God, Himself*, uk. 159). Lengo Lake kuu si kutuokoa kutoka kwenye kila ugumu tunaokabiliana nao, bali kutusaidia kuipitia, tukijifunza imani na uvumilivu tunaohitaji njiani.

Mungu atadhihirisha utukufu wake ndani yetu kupitia zawadi yake ya hekima. Lakini ni lazima tushirikiane kwa kuipokea kwa imani. Hapa kuna mambo matano tunayohitaji kukumbuka inapokuja kwa uzoefu wetu wenyewe wa hekima ya Mungu.

Kwanza, *tunabitaji daima hekima ya Mungu*. Maisha kila wakati yanatuletea matatizo na changamoto zinazohitaji hekima kujua jinsi tunavyopaswa kujibu. Kila siku inaleta masuala mapya njiani mwetu yanayohitaji hekima iliyo zaidi ya yetu. Tunapojaribu kuishi katika hekima yetu wenyewe, matokeo daima yatakuwa mabaya.

Je, unaweza kufikiria wakati ambapo ulijaribu kupitia hali ngumu au jaribu kwa hekima na ujuzi wako mwenyewe? Eleza tukio hilo lilikuwaje?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Pili, *tunabitaji kuuliza kwa imani hekima ya Mungu*. Kama tulivyoona katika Yakobo 1:6, imani ndiyo ufunguo wa kupokea hekima tunayohitaji. Hekima kama hiyo haiji kwa mwenye "nia mbili" (Yakobo 1:8). Kama Dkt. Evans anavyosisitiza, "Mtu mwenye nia mbili kwa tafsiri yake hana nia kwa sababu anajaribu kwenda pande mbili kwa wakati mmoja. Hana uhakika kama atafanya kile Mungu anataka kifanyike Mungu atakapokifunua, na Mungu hataipoteza ufunuo Wake kwa watu wanaotaka kujadiliana Naye kuhusu hilo" (*God, Himself*, uk. 160). Lazima tuwe tayari kutii hekima na mwongozo ambao Mungu anatupatia.

Je, unafikiri ni baadhi ya hatua gani unazoweza kuchukua ili kuepuka kuwa na nia mbili?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tatu, *Mungu hutupatia hekima Yake bitaji moja au jaribio kwa wakati mmoja*. Mungu hatoi hekima ya thamani ya mwaka kwa wakati mmoja, lakini hutoa hekima Yake siku baada ya siku na hali-kwa-hali, ambayo ina maana kwamba tuko katika hali ya kuhitaji msaada Wake daima. Hakuna mtu angependekeza kuchukua vitamini vya thamani ya mwezi kwa siku moja. Unatakiwa kuchukua moja kila siku ili zifanye kazi kama ilivyokusudiwa. Kwa hivyo, tunahitaji hekima mpya kwa kila siku. Kama wimbo wa zamani wa injili unavyosema, "Siku moja kwa wakati, Yesu mtamu / Hilo ndilo ninalokuomba."

Nne, *kupokea hekima ya Mungu baimaanishi kuwa utaelewa kikamilifu kwa nini Mungu alirubusu changamoto unazokabiliana nazo zije maishani mwako*. Kama Ayubu, ni lazima tukubali kwamba Mungu anajua vyema zaidi, hata wakati ambapo hatuelewi kabisa.

Soma Mithali 3:5-6 . Kifungu hiki kinatuambia nini kuhusu hekima ya Mungu katika kutuongoza?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Tano, *hekima ya Mungu ni tofauti kabisa na hekima ya kilimwengu*. Ina chanzo tofauti na itaonekana katika matokeo tofauti.

Soma Yakobo 3:13 . Ni mtazamo gani ambao hekima inapaswa kuonyeshwa?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yakobo 3:14-16. Ni nini chanzo cha hekima ya kidunia? Inajidhihirishaje na inatofautianaje na hekima ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kitabu cha Yakobo mara nyingi kinajulikana kama kitabu cha hekima cha Agano Jipya, kwani kinatoa umakini mwingi katika kutusaidia kuishi kwa hekima zaidi. Tayari tumesoma vifungu kadhaa kutoka kwenye kitabu hiki chenye hekima. Chukua dakika chache na usome kupitia sehemu iliyobaki ya kitabu cha Yakobo, ukizingatia hasa hekima ya vitendo inayotolewa katika kurasa zake. Kisha andika miongozo mitatu mahususi kwa ajili ya kuishi kwa hekima ambayo umeona na tafakari jinsi unavyoishi sasa kuhusiana na hekima hii.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa hebu tupitie baadhi ya yale ambayo umejifunza kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, “Hekima ya Mungu”:

Insert Link

SWALI LA TAFAKARI: Dkt. Evans alianza mahubiri yake na picha ya maisha yetu kama fumbo la vipande 1000, kitu ambacho kina maelezo mengi na ni kigumu kuleta kwenye mtazamo (na mara nyingi inaonekana kama kina sehemu zinazokosekana). Je, kuna wakati katika maisha yako ambapo umejisikia hivyo? Hisia hiyo ilikuwaje na ni mazingira gani yaliyokuleta kwenye hali hiyo ya kuchanganyikiwa? Je, yale ambayo umejifunza katika sehemu hii ya hekima ya Mungu yanakupaje tumaini kwamba vipande vya mafumbo vya maisha yako vitaunganishwa kwa manufaa yako?

Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutafakari machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli 8: Hitimisho

Tunapoendelea kujifunza sifa za Mungu, tumeona kwamba enzi yake kuu na hekima hutusaidia kuelewa jinsi tunapaswa kuishi maisha yetu. Ni lazima tuamini kwamba Yeye anajua zaidi na kwamba mpango Wake kwa ajili yetu ni bora kuliko chochote ambacho tunaweza kujiundia wenyewe. Imani yetu si suala la kuishi tu kwa hekima zetu wenyewe na kuchunguzana Naye mara kwa mara, bali ni jambo la kila siku la kutafuta hekima yake na mapenzi yake. Kwa maana Mungu aliyetumba anajua njia ambayo itatungoza kukua na kudhihirisha utukufu wake.

SWALI LA TAFAKARI: Je, ni baadhi ya mambo gani uliyoyachukua kutoka kwa somo lako la ukuu wa Mungu na hekima Yake ambayo unaweza kutumia sasa katika safari yako ya ukuaji wa kiroho na ufuasi? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Rasilimali

Donald Bloesch, *God the Almighty* (Downers Grove, IL: Intervarsity Press, 1995).

John Jefferson Davis, *Handbook of Basic Bible Texts* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

Walter Elwell, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 1984).

Tony Evans, *God, Himself: A Journey through His Attributes* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2020).

Tony Evans, *Theology You Can Count On* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2008).

Maswali

1. Ukuu wa Mungu unarejelea:
 - a. Ufalme wake
 - b. Usimamizi wake juu ya ulimwengu
 - c. Mpango wake unaojitokeza kwa ubinadamu
 - d. Yote ya hapo juu
2. Ukuu wa Mungu ni kamili sana hivi kwamba unafuta ukweli wa uchaguzi wa mwanadamu.
 - a. Kweli
 - b. Uongo
3. Katika Warumi 8:28 , ahadi ya “mambo yote hutenda kazi pamoja kwa wema” inatolewa kwa nani?
 - a. Watu wote
 - b. Watu wa imani tu
4. Mwanzo wa hekima unaweza kupatikana katika:
 - a. Utafiti wa uumbaji
 - b. Biblia, mahubiri ya ufafanuzi
 - c. Hofu ya Bwana
 - d. Kutumia karama zetu kanisani
5. Je, ni njia gani ya msingi tunayopokea hekima ya Mungu, kulingana na Yakobo?
 - a. Tunafikiria mambo kwa uangalifu
 - b. Tunaomba hekima
 - c. Tunasoma Biblia
 - d. Tunaomba maoni ya wengine

Kozi ya TETC: Mafundisho ya Mungu

Moduli ya Tano: Wema na Neema ya Mungu

Utangulizi

Kila mwaka mwishoni mwa Novemba, familia na marafiki hukusanyika mezani kusherehekea Siku ya Shukrani. Mara nyingi meza zetu zinajaa uzito wa chakula kitamu kilichowekwa hapo — batamzinga, mchuzi wa cranberry, viazi vitamu, viazi zilizopondwa, na vyakula vingine vya mboga vinavyopondwa. Asubuhi hiyo, wengine huwasha runinga ili kutazama gwaride la Siku ya Shukrani ya Macy's, lenye magari ya kifahari yaliyopambwa na puto kubwa kubwa zinazowakilisha wahusika wa katuni wanaopondwa. Kisha, tunafurahia karamu yetu, na baadaye wengi huwasha tena televisheni, wakati huu kwa ajili ya kandanda. Tukijihisi tumeshiba na kuridhika kutokana na mlo huo, tunakaa nyuma na kushabikia timu yetu pendwa. Ndio, hiyo ndiyo Siku ya Shukrani kwa mtindo wa Marekani.

Lakini kwa msisitizo wote juu ya gwaride na michezo, na kwa wingi wa chakula, je, tumesahau kusudi halisi la likizo? Imekusudiwa kuwa siku ya kushukuru. Siku ya kukumbuka ni kiasi gani Mungu ametupa na kumheshimu kwa shukrani zetu na maneno yetu ya shukrani. Na je, tunazingatia sana siku moja mahususi ya mwaka ambapo kila siku inapaswa kuwa siku ya kutoa shukrani? Je, kutoa shukrani hakufai kila siku?

Katika somo hili tutaangazia sifa mbili zaidi za Mungu—sifa ambazo tunapaswa kuwa wepesi wa kutoa shukrani na sifa. Kwa maana kama Mungu hangetoa wema na neema yake nyingi kwetu, hatimaye tungekuwa bila tumaini. Ameonyesha Yeye ni nani kwa kudhihirisha wema wake na neema yake.

Basi hebu tuangalie sifa hizi mbili.

Shughuli #1

Soma sura ya 8 na 9 katika kitabu chetu cha mafunzo, katika *Mungu, Mwenyewe*, cha Tony Evans.

Kwa nini kulingana na sura ya 8 swali kuhusu wema wa Mungu linarudi hadi kwenye bustani ya Edeni?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, unawezaje kufupisha kwa maneno yako mwenyewe hoja ya Dkt. Evans katika sura ya 8 kwamba ni dhambi kutofurahia wema wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kwa nini shukrani na kuabudu ni majibu yanayofaa kwa wema wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sehemu ya kwanza ya ufafanuzi wa Dkt. Evans juu ya neema ni kwamba ni utoshelevu usiokoma wa wema wa Mungu. Kwa nini, kulingana na sura ya 9, ni utoshelevu usiokoma unaotolewa kwetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sehemu ya pili ya ufafanuzi wa Dkt. Evans ni kwamba ni njia ambayo Mungu anatufanyia kile ambacho hatungeweza kujifanyia wenyewe. Je, ni ukweli gani huu, kwamba Mungu anatufanyia kile ambacho hatukuweza kufanya sisi wenyewe kama

kilivyoelezwa katika sura ya 9? Je, ni kitu gani ambacho hatuwezi kujifanyia ambacho tunamhitaji Mungu atufanyie kwa njia ya neema?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Je, kulingana na sura ya 9, ni tofauti gani ya kimsingi kati ya kuishi chini ya sheria na kuishi chini ya neema?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa tazama video ya mafundisho ya Dkt. Evans ya moduli hii:

<https://vimeo.com/684415672/900ead0fcc>

SWALI LA TAFAKARI: Dk. Evans anamalizia video hii akinukuu 2 Wakorintho 9:8, “Na Mungu aweza kuwajaza kila neema kwa wingi, ili mkiwa na riziki za kila namna siku zote, mpate kuzidi sana katika kila tendo jema.” Eleza wakati katika maisha yako ambapo umepata neema hii tele iliyofurika katika maisha yako.

Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini kama njia ya kuwatia moyo wengine kwa hadithi yako ya wema na neema nyingi za Mungu maishani mwako. Chukua muda kusoma baadhi ya hadithi za neema za wanafunzi wenzako.

Shughuli #2: Wema wa Mungu

Ikiwa ulihudhuria shule ya Jumapili ukiwa mtoto, huenda unakumbuka kuimba, “Mungu ni mwema sana.” Ni wimbo rahisi, lakini una ukweli wa kiroho: Mungu ni mwema. Yeye ndiye msingi ambao wema unapimwa. Yeye ndiye kiwango ambacho chochote kinachodai kuwa kizuri kinapaswa kupimwa.

Wema wa Mungu unamaanisha kwamba tabia Yake daima inalenga wema wetu mkuu. Anawatendea kwa ukarimu na wema wale Aliowaumba na kuwakomboa. Tunaweza hata kusema kwamba wema wa Mungu ndio msingi wa sifa nyingine zote ambazo tumezungumzia. Kama si wema Wake, basi enzi Yake, nguvu Zake, hekima Yake, utakatifu Wake, na sifa nyinginezo zote zisingelenga kwa manufaa yetu. Anatupenda na, kwa wema wake, anatutakia mema. Kama vile Zaburi 119:68 inavyotuambia kuhusu Yeye, “Wewe ni mwema na unatenda mema.” Kutoka kwenye chemchemi ya wema wake hutiririka matendo yote yanayoonyesha jinsi alivyo mwema. Kwa sababu Yeye ni mwema, kila kitu anachofanya ni kizuri.

Lakini ili kitu kiitwe kizuri kweli ina maana kwamba lazima kilingane na mapenzi ya Mungu na tabia yake. Dkt. Evans anasisitiza: “Haijalishi jinsi kitu kinavyoonekana kuwa kizuri au jinsi kinavyokufanya uhisi; ikiwa haikutoka kwa Mungu, si nzuri” (*God, Himself, 169*). Sio kila kitu kinachoonekana kuwa kizuri ni kizuri kwako. Keki ya chokoleti, kwa mfano, ina ladha nzuri, lakini ikiwa unakula sana, haifai kwako hata kidogo. Mara nyingi tunafikiria kile kinachotuletea raha kwa wakati huu. Tunahitaji mtazamo mkubwa zaidi. Kupata wema wa kweli kunahusu mengi zaidi ya kufurahia raha ya muda mfupi au kutafuta uzoefu wa kihisia-moyo.

Soma Mwanzo 1. Je, tathmini ya Mungu mwenyewe ya kile alichokiumba ilikuwa nini? Kila kitu kiliumbwa kwa faida ya nani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 100:5. Je, mstari huu unafichua nini kuhusu upeo wa wema na uaminifu wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Zaburi 145:8-9 na Mathayo 5:45. Kulingana na aya hizi, wema wa Mungu umetolewa kwa nani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama Dkt. Evans anavyoandika, “Si lazima uwe Mkristo ili kupata mvua ya Mungu. Mvua hainyeshi kwenye yadi za Wakristo tu. Mvua huwanyeshea wote kwa sababu Mungu ameagiza kwamba vipengele fulani vya wema wake vipatikane kwa wasioamini Mungu pamoja na Wakristo waliojitolea zaidi. Kwa upande mwingine, Mungu amewapa Wakristo uwezo wa kufurahia wema Wake kwa njia ambazo ulimwengu hauwezi kamwe kuthamini. Ametupa ufunuo Wake, Roho Wake Mtakatifu ili atuongoze, na mtazamo wa kiungu juu ya maisha ambao unafungua macho yetu kuona na kufurahia wema Wake” (*God Himself*, 175–76).

Soma Zaburi 31:19; na Zaburi 84:11; na Maombolezo 3:25 . Ni nani wanaopata maalum kutoka kwa wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Mathayo 7:7-11. Je, tunapaswa kufanya nini ili kujitayarisha kupokea baraka za wema wa Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Yakobo 1:17 . Ni nini chanzo kikuu cha wema tunaopata katika maisha yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Baadhi ya watu leo wanatilia shaka wema wa Mungu. Wanataja vita, ukatili, majanga ya asili, aina zote za kuteseka kwa wanadamu, magonjwa, na hata mapambano yao ya kibinafsi na wanasema , "Kama Mungu yupo, mambo kama haya yasingekuwa yanatokea. Ama sivyo, Mungu si mwema kweli, au hana nguvu ya kufanya chochote."

Tazama majibu ya Dkt. Evans kwa changamoto hizi kwa wema wa Mungu:

<https://vimeo.com/684448659/f0e3d132d0>

Kama vile Dkt. Evans alivyobainisha taarifa kama hizo zinaonyesha kushindwa kutilia maanani kwamba Mungu alitumba tukiwa na hiari na uhuru wa kuchagua. Mara nyingi, ni matendo yetu, au yale ya wengine, ndiyo yanayosababisha mambo mabaya sana yanayotupata—si kwa sababu ya chaguo la Mungu. (Wakati mwingine, kwa hakika, mambo hutokea kutokana na hali ya kuanguka kwa ulimwengu.) Jinsi sisi na wengine tunavyotumia uhuru wetu wa kuchagua huleta maumivu na mateso na maumivu ya moyo duniani. Mungu aliumba ulimwengu mzuri, lakini sisi ni "wageni" ambao tumeharibu nyumba ambayo Ametupatia. Haingewezekana kwetu kuwa na uhuru wa kuchagua ikiwa Mungu angezuia tu jambo lolote baya lisitimie.

Pia yapasa kusemwa kwamba kwa sababu hatuoni mambo makubwa zaidi, tunashindwa kuelewa jinsi Mungu “hufanya mambo yote kufanya kazi pamoja kwa ajili ya mema kwa wale wanaompenda Mungu . . .” Kinachoweza kuonekana tu kama msiba sasa, kinaweza kuwa uzoefu ambao Yeye anauweka katika maisha yetu kwa manufaa yetu makuu zaidi. Yeye huleta wema Wake kutoka hata katika hali mbaya zaidi, ingawa tunaweza tusiue mara moja. . . au milele kuelewa kikamilifu upande huu wa mbinguni.

Je, ni baadhi ya mambo gani katika maisha yako ambayo unapata ugumu kuyakubali kuwa mazuri?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Umeonaje uchaguzi wa kibinadamu na, wakati mwingine, matokeo ya kuanguka na kuvunjika kwa uchaguzi huu yakileta maumivu na mateso duniani?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #3: Kujibu kwa Shukrani

Mara nyingi tunazingatia sana kile ambacho *hatuna* hivi kwamba tunapuuza kushukuru kwa kile tulichopewa. Mwitikio wetu kwa zawadi ambazo Mungu ametupa unapaswa kuwa wa shukrani. Shukrani ni tabia ambayo kila Mkristo anapaswa kukuza. Tunapaswa kujifunza kuwa wepesi wa kusimama na kutoa shukrani na sifa kwa Mungu kwa baraka nyingi tunazopata kila siku—mapambazuko ya kupendeza ya jua, kikombe cha kahawa, uchangamfu wa familia na marafiki . . . orodha inaweza, na inapaswa, kuendelea na kuendelea. Lakini mara nyingi tunazingatia sana mambo mabaya maishani mwetu hivi kwamba tunapuuza kuona baraka nyingi ajabu zinazotuzunguka. Kama Dkt. Evansanavyoandika, Tunatumia muda wetu kulalamika juu ya matamania machache tunayohisi hatuna badala ya kufurahia faida tele ya wema wa Mungu usiokoma" (*God, Himself*, uk. 168).

Wakristo wengine hawana shukrani kwa sababu wana maoni yenye kasoro kuhusu raha, wakifikiri kwamba wakati wowote tunapofurahia jambo fulani lazima iwe dhambi. Imani hii inaweza kukuletea furaha kamili, na sio mtazamo wa kibiblia wa mambo. Kwa kweli, Mungu aliyesema kuhusu uumbaji wake wote kwamba “Ni vyema,” ndiye Mungu anayetaka tufurahie kile anachotupatia. Na kitu kikubwa zaidi alichotupa ni yeye mwenyewe. Kama vile Zaburi 34:8 inavyotualika, “Onjeni mwone ya kuwa BWANA ni mwema.”

Soma Maombolezo 3:22-23 . Je, ni mara ngapi Mungu hutumiminia baraka na rehema zake?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 1 Timotheo 4:1-5. Paulo anasema nini kuhusu wale wanaozingatia tu yale ambayo yamekatazwa kwetu? Anasema asili ya uumbaji wa Mungu ni nini na inapaswa kupokelewaje?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kama vile Dkt. Evans asemavyo kwa ujasiri: “Waumini wanapaswa kufurahia asili zaidi kuliko wasioamini kwa sababu tunajua Muumba ni nani. Tunapaswa kufurahia mahusiano kuliko mtu mwingine yeyote. Tunapaswa kufurahia mlo mzuri kuliko mtu mwingine yeyote. Tunapaswa kufurahia maua zaidi kuliko mtu mwingine yeyote. Tunapaswa kufurahia uumbaji kuliko mtu mwingine yeyote kwa sababu tunajua Muumba. Kwa hivyo usiamini uwongo huu kwamba kama Mkristo huwezi kufurahia vitu” (*God, Himself*, 177).

Soma Zaburi 107:1-2. “Waliokombolewa” wanapaswa kufanya nini ili kuitikia baraka za Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Kuna wakati kulikuwa na muumini wa Puritan ambaye aliketi chini kwa mlo rahisi wa mkate na maji. Bila shaka, wengi wetu tungezingatia tu vipengele vichache vya mlo huo, lakini ndugu huyu wa Puritan aliangalia chini kwenye sahani yake na kusema, "Mkate na maji na Yesu Kristo, pia! Mtu anaweza kuomba nini zaidi?"

Je, ukweli kwamba tuna Yesu Kristo unapaswa kubadilisha vipi mitazamo yetu kuhusu maisha yetu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

SWALI LA TAFAKARI: Je, unazingatia mambo mazuri ambayo Mungu anafanya katika maisha yako? Chukua dakika chache kuhesabu baraka zako. Andika baadhi ya njia ambazo Mungu amekubariki, kisha tunga maombi ya shukrani unayoweza kutumia kukukumbusha kwamba yote yaliyo mema maisha yako hatimaye yanatoka kwake.

Chapisha baadhi ya baraka nzuri ulizohesabu na sala hiyo (ukiwa tayari) katika sehemu ya maoni ya umma hapa chini.

Shughuli #4: Neema ya Mungu

Hadi kufikia hapa katika somo letu, unapaswa kuwa na picha nzuri ya jinsi Mungu alivyo tofauti na sisi au kutoka kwa dhana zetu za kidini. Neema inatokana na ukweli kwamba Mungu si lazima afanye jambo lolote ambalo hataki *kufanya*. Hatuwezi kumweka katika deni letu kwa kumfanyia mambo mazuri, kama tunavyoweza kutarajia kutoka kwa rafiki. Yeye hana deni nasi na hahitaji kutulipa. Hatudai chochote. Yeye ni mwenye enzi na anajitosheleza na hahitaji chochote tunachoweza kumpa. Hata hivyo, anatoa neema yake kutokana na utimilifu wa upendo na rehema zake, kwa sababu ndivyo alivyo. Hivyo ndivyo anavyojiviringisha.

Soma 2 Wakorintho 12:9. Kulingana na kile Paulo anachosema hapa, je, tunahitaji chochote zaidi ya neema? Kwa nini au kwa nini sivyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Nehemia 9:17 na Zaburi 103:8. Nabii Nehemia na mtunga-zaburi wanaelewa nini kuhusu tabia ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 9:16. Paulo anaamini wokovu wetu unategemea nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waefeso 1:6. Ni nini asili ya neema ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Neema inasema kwamba jambo kuu si kuhusu kuhesabu pointi au kujaribu kuokoa sifa kwa kufanya jambo sahihi. Ni kuhusu kutambua kwamba tayari Amefanya kila kitu kinachohitajika kufanywa kwa ajili yetu. Mtu amependekeza kifungu hiki cha msaada kwa kufafanua neema: ni "fadhili zisizostahiliwa." Kupitia neema, Mungu anatutazama kwa fadhili, ingawa hatustahili fadhili hizo.

Wala neema si kitu tunachoweza kupata kwa kufanya mambo mema au kuwa mtu sahihi. Hapana, doa la dhambi limejikita sana ndani ya mioyo yetu. Hakuna tunachoweza kufanya kingekuwa kizuri vya kutosha kuturuhusu kusimama bila hatia mbele za Mungu. Lakini neema inatuambia kwamba hatuhitaji kuwa na wasiwasi kuhusu kuwa wazuri vya kutosha. Kwa maana neema hutolewa kwetu bure kwa msingi wa kile Kristo alichokamilisha kwa ajili yetu. Kitu pekee kinachotakiwa kutoka kwetu ni mwitikio wa imani; mengine ni kwa Mungu.

Soma Kutoka 33:19 na Danieli 9:18. Je, neema ni ujumbe wa Agano Jipya tu, au ni jambo la msingi wa Mungu alivyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 5:15. Nini chanzo cha zawadi ya neema ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waefeso 2:4-5. Je, rehema ya Mungu ina sehemu gani katika kutufanya tuwe hai kwa njia ya neema?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Neema sio tu wazo la kitheolojia la kuvutia au dhana dhahania Ni mafuta yenyewe ambayo kwa hayo tunawezeshwa kuishi *kwa ajili* yake kwa kuishi *kupitia* Yeye. Hiyo ni neema katika matendo. Kama vile msomi wa Biblia FF Bruce alivyowahi kuandika, “Tkiwa ni neema ya Mungu ambayo huweka miguu ya mtu kwenye mlango wa njia ya imani, ni sawa na neema ya Mungu inayomwezesha kuendelea na kukamilisha njia hiyo” (*Commentary on the Epistle to the Hebrews*, 365).

Kwa kuwa neema inapaswa kuwa msaada unaoendelea kwetu katika safari yetu ya Kikristo, tunaweza kukua katika neema (2 Petro 3:18). Mtazame Dkt. Evans anapotoa vidokezo kuhusu jinsi tunavyoweza kukua katika neema:

<https://vimeo.com/684449488/7212267449>

SWALI LA TAFAKARI: Ni njia gani kati ya hizi ambazo Dkt. Evans anaziorodhesha umeziona kuwa za manufaa zaidi katika safari yako ya Kikristo ili kukusaidia kukua katika neema? Je, ni njia zipi zingine au nidhamu ambazo umepata kusaidia kwa kukua katika neema?

Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini na uchukue muda kusoma na kutoa maoni kwenye machapisho ya wanafunzi wenzako.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Shughuli #5: Kuishi katika Neema

Ungefikiria nini ukikutana na mwanamume ambaye ana gari jipya zuri la kasi na analisukuma polepole barabarani, akitokwa na jasho na kujikakamua kila hatua? Pengine ungependa kusimama na kumsaidia, labda kumpa lifti kwenye kituo cha mafuta. Lakini je, itakuwaje ikionekana wazi kwamba huyo mwanamume hata haelewi kweli maana ya kuwa na gari? Alifikiri kwamba kulisukuma ndilo njia pekee ya kusafiri. Hakuweza kuelewa kwamba lengo kuu la gari ni kuliweka mafuta ili mtu aweze kuliendesha badala ya kutumia juhudi zote zinazohusika katika kulisukuma. Mtu huyu alifikiri kwamba kufanya gari liende ni juu ya yeye kulisukuma. Pengine ungetikisa kichwa chako kwa upumbavu wake, ukifikiri kwamba mtu huyu haelewi jambo la kwanza kuhusu jinsi gari linavyofanya kazi.

Cha kusikitisha ni kwamba wengi wetu huwa na mwelekeo wa kuyaendea maisha ya Kikristo kwa njia sawa na mtu huyo. Tunafikiri yote yanatuhusu, kwa hivyo tunajisukuma, tukijaribu kufanya maisha ya Kikristo yatufanyie kazi. Na licha ya nguvu zote tunazoweka ndani yake, haijalishi tunasukuma kwa bidii kiasi gani, hatutajikuta tukisonga njiani kuelekea utimizo wa furaha. Badala yake, tunahitaji kujaza tanki yetu na neema ya Mungu (mafuta pekee yanayofanya kazi) na kumwacha Yeye atusaidie kusafiri kwenye barabara kuu ya uzima. Kama vile Dkt. Evans asemavyo, “nguvu ya kuishi maisha ya Kikristo tayari iko ndani ya mfumo wake!” (*God, Himself*, 185).

Soma 2 Wakorintho 9:8. Nguvu ya kufanya matendo mema inatoka wapi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waefeso 2:8, 9. Je! Paulo anaelezeaje tofauti kati ya neema na kazi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma 2 Petro 3:18. Kwa nini unafikiri Petro anaunganisha kati ya neema na maarifa ya Yesu Kristo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Tito 2:11-12. Kupata neema ya Mungu kunapaswa kubadilishaje jinsi tunavyoishi?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Dkt. Evans anaandika kwamba “Neema... ni yote ambayo Mungu anatufanyia, bila kututegemea sisi” (*God, Himself*, 186) Dhana hiyo ya kutokutegemea ni muhimu. Sio juu yetu. Ni juu Yake kabisa. Labda ili kufafanua zaidi, inaweza kusaidia kuangalia kile wanatheolojia watatu maarufu wamesema kuhusu neema:

Augustine: “Acha sifa za kibinadamu, ambazo ziliangamia kupitia Adamu, zinyamaze hapa, na neema ya Mungu itawale kupitia Yesu Kristo.”

Blaise Pascal: “Wanadamu hawataamini kamwe kwa imani yenye nguvu na iokoayo, isipokuwa Mungu auelekeze moyo; na wataamini mara tu atakapoelekeza.”

John Calvin: “Sisi . . . kushikilia, kwamba mwanadamu hahesabiwi haki mara moja, bila uhalali wowote wa matendo, bali kwamba juu ya haki hii ya bure, wokovu wa mwanadamu unategemea daima.”

Wanatheolojia hawa wote wanakubaliana kwamba hatuwezi kujiokoa wenyewe, lakini tunamtegemea Mungu kabisa kufanya hatua ya kwanza. Yote huanza na Yeye. Hatuwezi kuifanya pekee yetu. Sio tu kwa neema yake kwamba tunapata wokovu, lakini ni kwa neema yake tu tunaweza kuwa na uwezo wa kuishi maisha ya Kikristo. Kwa hivyo maneno kutoka kwa Calvin, "inategemea daima." Kupokea neema si tukio la mara moja, bali ni njia ya kuishi.

Soma Warumi 3:22-24. Paulo anaelezaje “kuhesabiwa haki kwetu . . . kwa neema yake”?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Warumi 11:6. Je, kuna uhusiano gani kati ya kazi zetu (juhudi zetu) na neema ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Katika Wagalatia, Paulo anakazia kile ambacho wengi wamekiita “maisha yaliyobadilishwa.” Soma Wagalatia 2:20 na ueleze kwa maneno yako mwenyewe kile kinachotokea tunapoishi maisha yetu ndani ya neema ya Mungu.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Paulo anasisitiza kwamba hatuwezi kuishi kulingana na viwango vya zamani vya kidini, hata tujaribu sana. Lakini kupitia Kristo tunaweza kupata uhuru na ushindi ambao neema hutoa. Kama vile Paulo anavyoandika katika Wagalatia 5:1: “Kristo alituweka huru kwa ajili ya uhuru; kwa hivyo simameni imara wala msiwe chini ya kongwa la utumwa tena.”

Tulikuwa katika utumwa wa nini na sasa tuko huru kutokana na nini?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Uhusiano wetu na Kristo unapokuzwa, tunakua katika neema. Kisha, usambazaji wa neema, unaotiwa nguvu na nguvu za Roho Mtakatifu, utatupatia ushindi wa kiroho. Neema itakuwa njia ya maisha.

Soma Yakobo 4:6. Mungu huwapa nani neema? Nani atapata ugumu kuikubali?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Soma Waebrania 4:16 . Tunaweza kukaribia wapi kwa ujasiri? Na nini kitatukia tukifanya hivyo?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Hatimaye, tunapoishi kwa neema na kuipitia mioyoni mwetu, tutapata ni rahisi zaidi kusambaza neema kwa wengine. Siri moja wapo ya kuwa mtu mwenye upendo na kujali zaidi ni kupata upendo na utunzaji wa Mungu sisi wenyewe, ambao hutujia kwa neema yake. Kisha tutawezeshwa kuwatolea wengine.

Soma 1 Petro 4:10. Inamaanisha nini kuwa msimamizi wa neema ya Mungu?

INSERT RESPONSE BOX HERE

Sasa pitia baadhi ya ulichojifunza katika shughuli hizi kwa kusikiliza mahubiri ya Dkt. Evans, “Neema ya Mungu”:

https://www.dropbox.com/s/n8y11t1f5o14rj/%239%20God_s%20Heart%20Revealed%20-%20The%20Grace%20of%20God%20C.mp3?dl=0

SWALI LA TAFAKARI:

Shughuli 6: Hitimisho

Dkt. Evans anaandika, “Kama waumini tumeagizwa kukua katika neema. 2 Petro 3:18 inaweka hivi: ‘Lakini kueni katika neema na maarifa ya Bwana wetu na Mwokozi Yesu Kristo. Utukufu una yeye sasa na hata milele! Amina’ (NIV). Kukua katika neema kunamaanisha kukua katika uzoefu wetu, ufahamu wetu na matumizi ya neema. Neema sio tu neno la kitheolojia la kujifunza. Badala yake, ni mazingira ya anga ya kuishi. Kwa namna kama vile kurekebisha kidhibiti cha halijoto ndani ya chumba, unapokuja kujua na kukubali mtazamo wa neema, kutabadilisha uzoefu wako wote wa maisha yenyewe” (*God, Himself*, 187).

Maneno hayo " mazingira ya angahewa" yanafaa sana kwa kufikiria kuhusu neema. Neema ndio ukweli unaobadilisha kila kitu. Inakuwa mazingira ya kuishi kwa imani yetu. Neema hutupatia amani ya kina zaidi, kuelewa kwamba tunasamehewa tunaposhindwa, kuondolewa kwa aibu, na uhuru wa kumfuata Mungu hata wakati tunajua hatuwezi kumfuata kikamilifu. Kwa hivyo, na tufungue mioyo yetu kwa uaminifu na tukubali neema anayotoa. Itatuwezesha kuishi aina ya maisha tunayotaka kuishi. Kama Dkt. Evans anavyopendekeza, "Kuelewa neema ni kama mtu anayehamia nchi mpya ambapo uhuru unastawi" (*God, Himself*, 188). Hivyo ndivyo neema ya Mungu inavyohisi.

Tunatumai kuwa kozi hii ni mwanzo tu wa safari yako ya kuelewa vyema na kukua katika imani yako kupitia ujuzi wa kina wa sifa za Mungu. Kumjua Yeye kwa kufahamu sifa Zake kutakuwa tukio la kubadilisha maisha.

SWALI LA TAFAKARI: Je, ni baadhi ya mambo gani uliyoyachukua kutoka kwa usomaji wako wa wema wa Mungu na neema yake ambayo unaweza kutumia sasa katika safari yako ya kukua kiroho na ufuasi? Chapisha jibu lako katika maoni ya umma hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE

Rasilimali

Donald G. Bloesch, *Essentials of Evangelical Theology, Volume 1* (San Francisco, CA: Harper and Row, 1978).

John Jefferson Davis, *Handbook of Basic Bible Texts* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

Walter Elwell, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 1984).

Tony Evans, *God, Himself: A Journey through His Attributes* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2020).

Tony Evans, *Theology You Can Count On* (Chicago, IL: Moody Publishers, 2008).

Maswali

1. Ikiwa wewe ni Mkristo wa kweli,
 - a. kila kitu kinachotokea katika maisha yako ni nzuri.
 - b. haitanyesha kamwe kwenye picnic yako.
 - c. utapata mema na mabaya katika maisha yako.
 - d. utajaribu kutofurahia maisha sana.
2. Kwa nini mambo mabaya hutokea katika maisha yetu?
 - a. Kwa sababu Mungu hawezi kufanya lolote kuwahusu
 - b. Kwa sababu wanadamu wamepewa hiari na wakati mwingine hufanya maamuzi mabaya
 - c. Hakuna anayejua, kwa sababu hakuna sababu au kusudi kwao
3. Ni maoni gani kati ya haya ambayo ni ya uwongo?
 - a. Mungu anataka tufurahie kile ambacho ameumba
 - b. Mambo yote ya kimwili kimsingi ni mabaya
 - c. Mungu aliumba ulimwengu na kuitamka kuwa “mwema”
 - d. Haya yote ni kweli
4. Wokovu wetu unakuja
 - a. kwa kupata faida kwa matendo yetu mema
 - b. kwa kufanya jambo sahihi
 - c. kama tunajua au la
 - d. kwa neema ya Mungu
5. Chagua ni ipi kati ya kauli hizi ambayo ni ya kweli kuhusu neema. Neema ni:
 - a. dhana ya Agano Jipya kabisa.
 - b. haionekani katika Agano la Kale.
 - c. si sehemu ya tabia ya Mungu ya milele.
 - d. tuliopewa na Mungu kwa sababu ya upendo wake kwetu.

Hitimisho la Mafundisho ya Mungu

Mchungaji na mwandishi, AW Tozer, anafungua kitabu chake, *The Knowledge of the Holy*, kwa dai hili:

“Kinachokuja akilini mwetu tunapofikiri juu ya Mungu ndilo jambo la muhimu zaidi kwetu....Kwa sababu hii swali kuu mbele ya Kanisa daima ni Mungu Mwenyewe, na jambo la kushangaza zaidi kuhusu mwanadamu yeyote si kile alichio nacho kwa wakati fulani. anaweza kusema au kutenda, lakini kile ambacho kipo moyoni mwake hufikiri kwamba Mungu anafanana.” (Tozer, 1).

Kusudi letu katika kozi hii limekuwa kusaaidia kuunda na kutengeneza kile unachofikiri juu ya Mungu Mwenyewe tukiwa na tumaini kwamba kwa kujifunza baadhi ya sifa zake alizochagua unaweza kuvutiwa zaidi katika upendo na ibada Yake. Ili upate, kama Paulo alivyofanya, kwamba umezidiwa na wema na huruma ya Mungu na kupaza sauti, "Lo, kina cha utajiri wa hekima na maarifa ya Mungu! Hukumu zake haziwezi kuchunguzwa, wala njia zake haziwezi kufahamika....Kwa kuwa vitu vyote vinatoka kwake, vinaishi kwa uwezo wake, na vinaelekezwa kwake. kwake kuwa na utukufu wa milele. Amina" (Warumi 11:33-36).

Video ya Hitimisho la Kozi

Kicheza Video: <https://vimeo.com/684406340/db9c4899a7>

Tutashukuru sana ikiwa unaweza kutupa maoni kuhusu uzoefu wako katika kozi hii. [Tafadhali jaza Fomu yetu ya Tathmini ya Kozi ya TETC](#). Kiungo hiki kitafungua kwa ukurasa wa Survey Monkey ambapo fomu yetu ya tathmini imepangishwa. Maoni yako ya uaminifu yatatusaidia kuendelea kuboresha maudhui yetu ili kuwahudumia vyema wanafunzi wetu katika kituo cha mafunzo. Asante!

Ukiangalia nyuma yale uliyojifunza katika kozi hii kupitia kitabu, video, sauti, na mtaala, ni sifa zipi za Mungu zilizokuwa na athari kubwa kwako na ndizo unahitaji zaidi kukumbuka na kukumbatia katika hatua hii ya safari yako ya ufuasi? Chapisha jibu lako katika kisanduku cha maoni cha umma hapa chini.

INSERT RESPONSE BOX HERE